KURTULUŞ

sosyalist dergi

«ULUSAL DEMOKRATİK CEPHE»

ÜZERİNE

SOSYAL REFORMİZM

VE

ULUSAL SORUN

FAŞİZM ÜZERİNE

NOTLAR

(III)

17

EKİM 1977

KURTULUŞ

sosyalist dergi

AYLIK DERGİ
EKİM 1977
YIL: 2 — CİLT: 3 — SAYI: 17

Sahibi : **İsmail AYÇİÇEK**/Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : **Mustafa EKER**/Yönetim ve Yazışma adresi: İbrahim Müteferrika Sok. Fazilet Han, Kat : 4, No: 409 ULUS-ANKARA/Abone Bedeli : **Yıllık 75 TL.** dir. Yurt dışı abone bedeli iki katıdır./ Her türlü ödeme için : İsmail Ayçiçek, Posta Çeki No: 100994

İÇİNDEKİLER

Dizgi - Baskı : **UFUK Matbaası**

«Ulusal Demokratik Cephe» Üzerine

DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in «geniş çapta ilgi ve destek bulan» (!) bir UDC çağrısı var.

«DİSK'in çağrısı, liberal basında da geniş yer alıyor. UDC konusundaki haberlere ve gelişmelere yer veriliyor. Politika gazetesi ise, UDC'nin günlük yayın organı olma yolunda ilerliyor.

«(...) Çok sayıda kuruluş işçi sınıfımızın, DİSK'-in bu çağrısını destekleyen ortak açıklamalar yapmışlardır.» (1)

UDC çağrısının geniş yankılar uyandırdığı, çok sayıda kuruluşun desteğini aldığı biçimindeki böbürlenme ve yalanları şimdilik bir yana koyalım. Nedir bu UDC? Nereden, hangi gerekçeyle çıktı? Sahibinin sesine de kulak vererek UDC'nin gelişimini izleyelim.

DİSK Genel Yönetim Kurulu 2 Temmuz 1977 günü yaptığı toplantıda bir bildiri kabul eder. (Bu toplantı ve bildiri, henüz CHP hükümetinin güven oyu alamadığı oylamadan önceye tekabül eder.) Bildiride birçok yanlış, tutarsız görüş yer alsa da, anlatılmak istenen anti-faşist bir eylem birliği oluşturmanın zorunluluğudur. Beş ara başlık içeren bildiri, DİSK'in «hangi iktidar döneminde olursa olsun» uğruna savaşım vereceği hedefleri belirtiyor ve «tüm ulusal ve demokratik güçleri eylem birliği ve daya-

nışma içine girmeye, dayanışmalarını pekiştirmeye» çağırıyor. Henüz UDC piyasada yoktur.

Bildirinin tesbitleri ilginçtir:

«5 Haziran genel seçimlerinin demokrasi ve ilerleme güçleri ile faşizm ve gericilik güçleri arasındaki çatışmanın çok önemli bir dönüm noktası olduğunu ve seçim sonuçlarına göre **CHP'nin oy oranını arttırmasını, bu partiye oy verilmesi çağrısında bulunan tüm ulusal demokratik güçlerin ortak başarısı** olarak değerlendiren Genel Yönetim Kurulumuz...» (2) (abç.)

Bu değerlendirmenin yanı sıra, «seçim sonrası siyasal koşullarda, güçler dengesinin demokrasiden yana olan işçi sınıfımız ve emekçi halkımızdan yana hızla değişmeye devam ettiği» vurgulanır. Ve bu koşullarda üç ana görevi başarmak amacıyle tüm ulusal ve demokratik güçler eylem birliği ve dayanışmaya çağrılır.

Bu üç ana görev şunlardır:

«— Öncelikle, DGM, sıkıyönetim ve faşizm demek olan MC'nin tüm demokratik yollar kullanılarak kurulmasını önlemek,

— CHP hükümetinin güven oyu almasını sağlamak,

— Demokrasinin korunması ve genişletilmesi ile toplumsal ilerleme savaşımını tehdit etmeye devam eden faşizm tehlikesine ve tüm gerici-faşist güçlere karşı acımasız anti-faşist bir politika uygulanması.» (3)

Bilindiği gibi, daha bildirinin yayımlanmasından kısa bir süre sonra CHP hükümeti güven oyu alamaz. Görevler üçten ikiye düşer. Fakat bütün umutlarını bir CHP hükümetine bağlayanlar için bu çok zor bir durumdur. Nitekim, bu **acımasız** anti - faşist **savaşkan** savaşımcıların başları döner, gözleri kararır.

CHP'nin oy oranını arttırması nasıl olur da başarı sayılabilir? Bu belki işin bir yanı. Ya sosyalistler, sosyalistlerin önderliği nerede? Hem kimmiş bu

CHP'ye oy verme çağrısında bulunan **tüm** ulusal ve demokratik güçler? Sosyalistler değil. Ne var ki «ilerlemeciler»in genel tutkusudur bu: İlle de tüm, bütün, vb. diyecekler. Aslında tüm, bütün, toplumumuz, halkımız kavramlarıyle söylemek istemedikleri, ama söyledikleri, hiç şüphesiz «biz»dir.

Savaşımerlerinin gözleri kararır, demiştik. Ecevit'in ve CHP'nin umut olarak hükümette kalamadıkları koşullarda, onlar yeni umut kapıları bulurlar. Bakın ne diyor DİSK:

«Ecevit hükümeti güven oyu alamamıştır. Yeni bir koalisyonun kurulması söz konusudur. **MHP'siz bir koalisyon, demokrasiden yana en geniş toplum kesimlerinin bu konudaki isteği durumundadır.** Yeni bir MC'nin kurulmasını önlemek, demokrasiden yana en geniş toplum kesimlerinin ortak istemidir.» (4) (abç.)

Hiç şüphesiz DİSK yönetici kliği ve genel olarak TKP'ciler CHP hükümetine tav olmuşlardı. Şimdi MHP'siz bir CHP-AP koalisyonuna fit olmaya razıydılar. Oysa bildiride şu sözler de yer alıyor:

«Sayın Ecevit'in de MHP'yi faşist, AP'yi faşizme kayan partiler olarak nitelemesini dikkate alan; ... Genel Yönetim Kurulumuz... faşizm tehditinin boşa çıkarılması ve buna bağlı olarak MHP ve AP'nin kitle tabanlarının alabildiğine daraltılması için...» (5)

Bir CHP rüyası görürken, **«faşizme kayan** AP» ile reformcu CHP koalisyonuna razı olan bu oportünist mantık, eminiz ki, ters görünmesine rağmen, bir CHP-MHP koalisyonunu da «toplumumuzun» istemi diye öne sürebilir. Bu ehven-i şer teorisi, mücadele etmek istemeyenlerin, en az direnme ya da boyun eğme oportünist teorisidir. Gel gör ki, böylesi teoriler işçi sınıfı bilimi adına savunulabiliyor.

Örgütsel Bağımsızlık ve Demokratik Güçbirliği başlığı altında; konfedarasyonun sınıf uzlaşmacılığını kesinlikle reddettiğini, bu nedenle kapitalizmle sosyalizm arasında üçüncü bir yol görmediğini, **tüm**

çalışmalarına sendikal demokrasinin (tabanın söz ve karar sahibi olması) egemen olduğu, DİSK Anatüzüğüne uygun davrandıkça **her DİSK üyesinin istediği siyasal eğilim ya da partiyi savunmakta özgür olduğu,** tersi davranışlarda bulunanların ihanet içinde bulundukları anlatılıyor.

Bunların tümünün yalan olduğunu anlatmaya gerek var mı? Bırakalım maocu, goşist diye saldırdıklarını, TİP'e, TİP'li sendika ve sendikacılara aldıkları tavır hangi demokrasinin örneğidir, bilinmez. Ayrıca, kapitalizmle sosyalizm arasında üçüncü bir yol görülmediğini söylemek yetmez. İşçi sınıfını burjuvazinin peşine takmak için çalışmak, CHP kuyrukçuluğu ve şakşakçılığı yapmak, sınıf uzlaşmacılığı değildir de nedir?

«Yönetim Kurulumuz, **özellikle günümüz koşullarında DİSK'in örgütsel bağımsızlığının her zamankinden daha büyük bir özen ve dikkatle korunması gerektiğini ısrarla belirtir.»** (6) (abç.)

Sormak gerek: Kimden bağımsızlığını koruyorsun? «İlerlemeciler»den de mi koruyorsun? Herhalde değil. Çünkü, biraz aşağıda «görüş ayrılıklarına rağmen **demokrasi ve ilerleme ortak noktasında** birleşen tüm kuruluş ve güçlerin eylem birliği ve dayanışmalarını sağlamlaştırmaları»nı istiyorsun. Ne diye sözü evirip çeviriyorsun? Eylem birliği, dayanışma dediğin işi kiminle yapacaksın? **Demokrasi ve ilerleme ortak noktasında birleşenlerle,** değil mi? Bu ortak noktada «İlerlemeciler»den başka birleşebilen tek bir siyasal akım, grup ya da kişi var mı? Yok. Öyleyse, bu ne demek oluyor, açık: **Acımasız** anti-faşist savaşım vermek için herkes kendi görüşünü ve saflarını terkedip TKP'ye katılsın.

Bu, anti-faşist birlik çağrılarının, gerçekte çığırtkanlık olduğunu ıspatlamaz da neyi ıspatlar? Anti-faşist birlik, ancak ve ancak faşizme karşı mücadele vermek ortak noktasında birleşen farklı görüşteki kuruluş ve akımların eylem birliğidir.

Toplum ve Çalışma Hayatının Demokratikleştirilmesi bölümünde, yirmi yedi maddelik demokratik istemler yer almaktadır. Kamu İktisadi Teşebbüslerinin işveren sendikalarına üye olmasının önlenmesini isteyen taleplerin yanı sıra, «valiliklerin yetkilerinin daraltılması ve **siyasal baskı aracı olmaktan çıkarılmasını»** (!) isteyen talepler de var.

«(Genel Yönetim Kurulu)... konfederasyonumuzun uğrunda savaşım verdiği bu istemlerin yaşama geçmesini **sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzen savaşımında önemli kazanımlar** olarak değerlendirir.» (7) (abç.)

Siyasal iktidar sorunu diye dertleri olmayan bu baylar, istemlerinin tümünü Ecevit hükümetinin gerçekleştiremeyeceği kanısındadırlar. Bunun için «hangi iktidar döneminde olursa olsun» **ardıcıl** bir savaşım yürüteceklerini kamuoyuna duyuruyorlar. Baylarımızın istemleri var. Bunların tümü CHP hükümetince gerçekleştirilemezmiş. Ya şimdi, razı oldukları CHP-AP koalisyonunda ne kadarı gerçekleşir? Yine DİSK yanıtlıyor:

«CHP azınlık hükümetinin Konfedarasyonumuz Genel Yönetim Kurulu bildirisinde ana hatlarıyle sıralanan istemlerin tümünü yaşama geçiremeyeceği açıktı. Koalisyon hükümeti durumunda bu istemlerin yaşama geçirilme olasılığı daha da azalmış görünmektedir. **Bu açıdan önde duran görev, hiç kuşkusuz, koalisyonsuz ve demokrasi güçlerinden yana daha elverişli siyasal koşulların yaratılmasıdır.»** (8) (abç.)

Yani, CHP'nin tek başına hükümet kurması için çalışılmalıdır. Bilindiği gibi, CHP'li bir koalisyon ortaya çıkmadı, II. MC kuruldu. Dolayısıyle, başta tesbit edilen üç ana görevden geriye bir teki kaldı:

«Demokrasinin korunması ve genişletilmesi ile toplumsal ilerleme savaşımını tehdit etmeye devam eden faşizm tehlikesine ve tüm gerici-faşist güçlere karşı acımasız anti-faşist bir politika uygulanması.»

İşte Ulusal Demokratik Cephe çağrısı bu günlerde (28 Temmuz 1977) yapıldı. Fakat Ulusal Demokratik Cephe fikri çok daha önceden ortaya atılmıştır. TKP programının «TKP'nin Savaş Ödevi» başlığı altında bu konuda şunlar yazılmaktadır:

«TKP'nin yakın amacı olan ileri demokratik devrim düzeyine ana devrimci güç olan işçi sınıfının öncülüğünde köy emekçilerinin geniş orta tabakalarının devrimci aydın ve gençliğin savaş ve eylem birliği ile ulaşılacaktır.

«Bütün bu güçlerin Ulusal Demokratik Cephe birliği, bu amaca ulaşmada tarihsel bir rol oynayacaktır. Bu aşamada bütün ulusal, demokratik, anti-emperyalist, anti-feodal dönüşümler gerçekleştirilecektir.» (9)

Görüldüğü gibi TKP sosyalist devrimden önce bir ileri demokratik devrim (ya da ulusal demokratik devrim) aşamasını zorunlu görmekte ve bu «devrim»i gerçekleştirmekte UDC'ye tarihsel bir rol yüklemektedir. İDD ya da UDD'nin ne kadar ve ne biçim «devrim» olduğu bellidir. Bu «devrim» adını alan bir hükümet değişikliğinden başka bir şey değildir. Çünkü bu devrimin ardından gelecek sosyalist devrim sonucunda «temel üretim araçlarının kamulaştırılmasıyle, **burjuva devlet mekanizmasının baştan aşağı yıkılmasıyle,** proletarya egemenliğinin, emperyalizmin burjuvazinin saldırılarına karşı proletarya diktaturasının, sosyalist demokrasinin kurulmasıyladır ki, Türkiye ve halkımız her türlü sömürü ve zorbalık biçimlerinden kurtulabilir.» (10) (abç.)

TKP'nin devrim, devlet, parti, vb. temel konulardaki anti-Leninist tezlerinin eleştirisini **KURTULUŞ'**un 6. sayısında yapmıştık. Bu yazıda tekrar bu konuya girmeyeceğiz.

Ulusal Demokratik Cephe, açıktır ki TKP'vari devrimin sınıflar mevzilenmesinin formülasyonudur. Yine TKP'nin UDC aracılığıyle ve UDD (İDD) yoluyla kuracağı İleri (Ulusal) Demokratik Düzen,

TKP-CHP koalisyon hükümetinden başkaca bir şey de değildir. Onun içindir ki, UDD ve İDD'deki ikinci «D»ler bazen «devrim», bazen «düzen» olabilmektedirler.

TKP programında ancak bu kadar açık olabilen UDC, sanki DİSK'in çağrısında bundan daha mı nettir? Hiç şüphesiz değil.

«UDC kavramı, bütün olarak ele alındığında güç ve eylem birliğinin **ne için** olduğunu **(ulusal bağımsızlık ve demokrasi), kime karşı** olduğunu **(emperyalizme ve faşizme, tekellerin egemenliğine)** ve **kimlerden oluşacağına (ulusal ve demokratik güçlerden)** açık bir şekilde dile getirmektedir. DİSK böylesi bir netliğe ve önümüzdeki görevi açıkça ifade etme niteliğine sahip olduğu için Ulusal Demokratik Cephe kavramını kullanmaktadır.» (11) (Altını DİSK çizmiş.)

UDC'deki «demokratik» kavramı açıklanırken tekellerin ve büyük toprak sahiplerinin sömürülerine karşı olan herkesi birleştiren bir kavram olduğu anlatılıyor. Ne var ki, UDC kavramı bütün olarak tanımlanırken (yukardaki alıntıya bak) büyük toprak sahiplerine karşı bölümü atlanıveriyor. Bu atlamalar, parlak sözcükler vb. bir yana, UDC'den maksatın faşizme karşı eylem birliği oluşturmak olduğu sonucu çıkarılabilir. Burada hemen şu soru akla gelebilir : Emperyalizme, tekelci burjuvaziye, büyük toprak sahiplerine karşı yapılacak bir devrimin ittifaklarıyle, anti - faşist mücadelenin ittifakları arasında fark mı varda, bu kadar ince eleyip sık dokuyorsunuz? Evet, fark vardır. Anti - faşist mücadelenin ittifakları daha geniş kapsamlıdır; «burjuva sosyal demokratlar» da dahil, tüm anti-faşist unsurları kapsar. Oysa, emperyalizme, tekelci burjuvazi ve büyük toprak sahiplerine karşı yapılacak devrim, işçi sınıfı, yoksul köylülük ve tüm emekçileri kapsamına alır. Devrimin ittifakı daha dar kapsamlıdır. Elbette ki faşizmin maddî temellerinin ortadan kaldırılması

bir devrim sorunudur. Fakat, anti-faşist mücadele, demokratik devrimin tam da kendisi değildir; onun görevlerinden sadece birisidir. İttifaklar bu yüzden değişmektedir.

Zaten DİSK'in kendisi de işin içinden çıkamamaktadır. Bu yüzden çeşitli UDC'ler olabileceğini yazmaktadır. Bakınız ne diyor:

«En mükemmel biçimiyle bir Ulusal Demokratik Cephe, işçi sınıfını ve diğer halk kesimlerini temsil eden siyasal partiler arasında ve bunların ortak iktidarına yönelik bir program etrafında kurdukları ortak birliktir. Bugün ülkemizde böyle bir UDC yoktur. Mevcut koşullar henüz bunu sağlama durumunda değildir.» (12)

«En mükemmel biçimiyle» UDC ancak «halktan yana demokratik bir hükümet»in TKP'ye konan yasağı kaldırdığı şartlarda kurulacaktır. O zaman kurulacak «mükemmel» UDC, UDD (İDD)'yi gerçekleştirerek İleri Demokratik Düzene varılacaktır.

TKP «devrim» yapacak. Ama önce CHP'nin TKP'ye legalite sağlaması gerek. TKP «devrim» yapmak için «cephe» kuracak. Ama önce CHP'nin takdir-i şayanına mazhar olması gerekiyor.

Üstelik, bu türlü türlü UDC'lerden şimdilik sözkonusu olan cinsinde öncülük, ortadadır. Çünkü, «işçi sınıfımızın bu soruna yaklaşımı, güç ve eylem birliğinin **amacının, programının ve mücadele biçimlerinin, tüm tarafların eşit haklarla katılacağı ortak tartışmalarla ve birlikte saptanmasıdır, herkesin her konuda ikna olması, birbirine güven ve saygı duymasıdır.»** (13) (abç)

Peki, CHP ile **ulusal** kavramında nasıl anlaşacaksın? Çünkü, **«ulusal kavramı**, bütün anti-emperyalist güçleri ifade eder. Ülkemiz emperyalizmin boyunduruğu altında NATO'ya, CENTO'ya bağlı, ABD ve AET tekellerinin yoğun sömürüsüne maruz bir ülkedir.» (14)

CHP Amerikan emperyalizmine karşı mıdır? Avrupalı ve Japon emperyalist efendilere karşı mı-

dır? Emperyalistlerin saldırgan gücü NATO'ya karşı mıdır? Ortak Pazar'a, CENTO'ya karşı mıdır? CHP bunların hiç birine karşı değildir. Üstelik lâfta da olsa karşı değildir. Açın okuyun CHP programını. Kulaklarınızı iyice açın Ecevit'i dinlerken. Öyleyse, anti-emperyalist (ulusal) olmayan bir partiyle, anti-emperyalist bir cephede nasıl bir araya geleceksiniz? Kolayı bulunur. Ya «gerçekçi öneriler» ve «yorulmak bilmez bir ikna çalışmasıyle» CHP anti-emperyalist, ya da zaten CHP'nin anti-emperyalist olduğu varsayılarak sahtekârlık yapılır. Nasıl olsa dilin kemiği yok, o tarafa da döner, bu tarafa da. Aslında bu, insanın dünyayı görmek istediği biçimde görmesidir. Kişi bir yol böyle bilim dışı bir perspektifle dünyaya baktı mı, Ecevit'i «sosyalist» olarak da görebilir. Bu anlayış, küçük burjuvazinin, kendi hayal ve arzularını nesnel gerçeklik yerine koymasıdır. Dilin kemiğinin olmaması, insanın kafasında, nesnel gerçeği tanıyıp, dönüştürme çabasına kılavuzluk edecek bilimsel bir dünya görüşünün (diyalektik materyalizmin) olmamasıdır. Sosyalistler hayatı görmek istedikleri gibi değil, olduğu gibi görmek zorundadırlar. Öyle gördükleri içindir ki dünyayı değiştirme çabasına öncülük edebilirler.

Bir iki inci de Kemal Türkler'den aktaralım :

«Hükümetlerin ve halkın oy verdiği parlamenterlerin görevi halkın ve ülkenin çıkarlarını savunmak ve istemlerini gerçekleştirmektir.» (15)

O parlamenterler görevlerini çok iyi bilirler. Kapitalist bir toplumda partiler, politik iktidar mücadelesi yapan sınıfların örgütleriyseler eğer, parlamenterlerin görevi kendi sınıflarının çıkarlarını korumak değil de nedir? Seçim denilen mekanizma ne sanılıyor? Doğrusu K. Türkler'e söylenecek pek söz yok. O da «hayallerini» gerçek sanıyor.

«İşçi sınıfımızın örgütlü güçleri, toplumun en geniş kesimleriyle birlikte 2. MC belasının saf dışı bırakılmasını ve yerini işçi ve emekçilerin acil sorunlarına çözüm getirecek, faşist tırmanışı önleyecek, demokrasinin sınırlarını genişletecek bir siya-

sal yönetim öngörmektedirler. (...) İlerici demokratik bir iktidarın oluşması ise, ancak işçi sınıfımızın kendi siyasal temsilcileriyle böylesi bir iktidarda yer almasını önleyen koşulların değiştirilmesiyle olanaklıdır.» (16)

Bu koşulların değişmesi içinse:

«Demokrasi düşmanlarınca yaratılan bu cepheleşmenin DEMOKRASİ bölümünde CHP'nin gerekli yerini alması, işlev ve görevlerini daha somut bir biçimde yerine getirmesi önemli bir zorunluluk haline gelmiştir.» (17)

Bilindiği gibi, CHP «cepheleşmeye» karşı olduğu gerekçesiyle MC'ye karşı bile bütün demokrat ve devrimcilerle bir araya gelmekten kaçınıyor. Şüphesiz CHP saflarında birçok demokrat, anti-faşist unsur vardır. Onları böyle bir mücadeleye katmak için çalışmak görevdir. Ne var ki, CHP'nin parti olarak bugün, tekelci burjuvazinin temsilcisi olduğu unutularak, onunla ittifak halinde, nasıl «sosyalizme açılan» bir «devrim» yapılabilir?

DİSK'in günlerce süren çağrıları, ilânları, İGD, İKD, vb. lerinin duvarlara yazdıkları «Yaşasın UDC!» «belgi»lerinin sonucu ortaya çıkan durum nedir? Hiç bir değişiklik yoktur. Olamaz da. DİSK, İGD, İKD gibi örgütler ve DİSK, İYG, Ürün gibi dergiler daha kendileri UDC'nin ne olduğunu, ne iş yapacağını ortaya koyamamaktadırlar. Bazen keskin, «savaşkan» havalarda «devrim cephesi», bazen de mütevazi, anti-faşist bir güçbirliği nutukları atmaktadırlar.

Geçmişte de buna benzer cephe çağrıları çok görülmüştür. Bir DEV-GÜÇ, Millî Cephe hikâyeleri henüz unutulmuş sayılmaz. Unutulmayacak da. Proletaryanın bağımsız siyasetinin ve örgütlenmesinin olmadığı bir durumda cepheden sözedilemez. O günkü «cephe»ler toplumsal muhalefeti ve yeni gelişen devrimci hareketi **asker-sivil aydın zümrenin (cuntanın)** peşine takma numarasıydı. Bugünkü UDC özellikle işçi sınıfını ve toplumsal muhalefeti CHP'nin potasında eritme oyunudur. Bu oyunu açıkla-

yıp boşa çıkarmak bütün devrimcilerin görevidir. Ancak anti-faşist eylem birliği sağlamak bir zorunluluk olduğuna göre, bunu gerçekleştirmenin yolunu da bulmak görevimizdir. **Birlik; ilkelerde kesinlik, programda açıklık, eylemde dürüstlük ve güven verici davranış gerektirir.** Anti-faşist mücadelede ilkeli, açık, dürüst, güven verici bir çağrı olmadığı, üstelik işçi sınıfını ve toplumsal muhalefeti CHP potasında eritme oyunu olduğu için UDC'ye karşı çıkıyoruz. Fakat devrimciler, kısaca belirttiğimiz birlik anlayışıyle, bütün ilerici ve demokratlarla anti-faşist eylem birliği sağlamak için vargüçleriyle çalışacaklardır.

Emperyalizmin (özellikle ABD emperyalizminin) boyunduruğu altında tekelci burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin oligarşik diktatörlüğünün hüküm sürdüğü ülkemizde, herkesten çok işçi sınıfının ve emekçi halkların birliğe ihtiyacı vardır. Yine Türkiye'de en çok çarpıtılmış, iğdiş edilmiş kavramların başında «birlik» gelmektedir. Bizim için her şeyden önce ve hepsinden önemlisi işçi sınıfı hareketinin ideolojik birliğidir. Bu ise, işçi sınıfının, tüm burjuva ve küçük burjuva politikalardan bağımsız kendi devrimci politikasının oluşturulması ve bunun örgüt potasında biçimlendirilmesidir. Hayatın her alanında **tutarlı** ve **kalıcı** birlikler buna bağlıdır. Ancak böyle bir birliğin ifadesi olan işçi sınıfı partisinin öncülüğündeki halk cephesi, bağımsızlığı sağlamanın, tüm emekçiler için demokrasiyi gerçekleştirmenin, Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin etmesinin, feodal kalıntıların ortadan kaldırılmasının, faşizmin maddî temelini yıkmanın ve sosyalizme varmanın güvencesidir. Bunun içindir ki, bugün devrimcilerin acil ve temel görevi: İşçi sınıfının bağımsız politikasının ve örgütünün yaratılmasıdır. Bu çetin fakat onurlu görevi başarmak için elimizde güçlü bir silah vardır. Bu, her türlü reçeteciliğin, ezberciliğin düşmanı bilimsel sosyalizmdir; Marksizm-Leninizmdir.

Ekonomik bunalımların ağırlaşması, toplumsal

muhalefetin alabildiğine gelişmesi ve devrimci düşüncelerin hızla benimsenmesi karşısında, oligarşi çareyi faşist diktatörlükte aramaktadır. Son 6-7 yıldır bu yolda bir hayli mesafe katettiler. Faşist saldırılar gittikçe artıyor. Faşist saldırılara ve büyüyen faşizm tehlikesine karşı tüm anti-faşist güçlerin eylem birliği zorunludur. Faşizme karşı bütün ilerici, demokrat ve devrimciler birleşebilir ve birleşmelidirler. Faşizme karşı mücadelede eylem birliği hiç şüphesiz devrimcilerin birliği çabasına da yardımcı olacaktır. Anti-faşist eylem birliği devrimcilerin birliğini kolaylaştıracak, devrimcilerin birliği anti-faşist eylem birliğini güçlendirecek ve başarılı kılacaktır.

Proletaryanın bağımsız politikasını ve örgütlenmesini yaratmak için ilkelerde savaş, devrimci kardeşlik anlayışıyle devrim yolunda mücadele etmek devrimcilerin görevidir.

Emekçi halkların, özgürlüğün ve bağımsızlığın düşmanı, emperyalizmin maşası faşizmi ezmek için, faşizme karşı omuz omuza mücadele etmek, bütün ilerici, demokrat ve devrimcilerin görevidir.

Ancak böyle bir birlik anlayışıyle işçi sınıfı ve emekçi halkların kurtuluş davasına hizmet edilebilir. Ancak böyle bir birlik anlayışı bizleri zafere ulaştırabilir.

KURTULUŞ

(1) DİSK, Sayı: 8, s. 371
(2) DİSK, Sayı: 7, s. 319
(3) Agd., s. 319
(4) Agd., s. 318
(5) Agd., s. 319
(6) Agd., s. 320
(7) Agd., s. 322
(8) Agd., s. 318
(9) Aktaran, KURTULUŞ, Sayı : 6, s. 25
(10) Aktaran, Agd., s. 25
(11) DİSK, Sayı: 8, s. 371
(12) Agd., s. 371
(13) Agd., s. 372
(14) Agd., s. 371
(15) Agd., s. 376
(16) Agd., s. 377
(17) Agd., s. 377

Sosyal Reformizm ve Ulusal Sorun

1 — **Ulusal sorundaki gelişmelerin ve tartışmaların ulaştığı boyutlar nelerdir?**

Devrimci hareket içinde, Marksist-Leninist ideolojinin egemen olması doğrultusunda verilen mücadele ve diğer bazı önemli gelişmelerle birlikte bugün ulusal sorun konusunda **çok önemli bir nokta,** genel olarak, açıklığa kavuşmuştur. O da, **Türkiye'de ulusal sorun denince, bu sorunun özünde Kürt ulus sorununun yattığı ve Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkının** (ayrı devlet kurma hakkının) **olduğu** gerçeğinin kavranmasıdır.

Eskiden sadece lafta değinilip geçilen ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesinin, Türkiye somutundaki anlamı, günümüzde olumlu bir biçimde değerlendirilmeye ve sorunun teorik platformda ele alınışı doğru olarak konulmaya başlanmıştır. Bu, ulusal sorun konusunda küçümsenemeyecek bir ileri adımdır. Ve bunu yaratan etkenleri de kısaca şöyle sıralamak mümkün:

I-) 1971'deki hareketin yarattığı çok önemli etkiler, 'kendi sağındaki güçlerden medet umma' diye nitelendirdiğimiz geçmişin ağır basan sağ çizgisini büyük ölçüde deşifre etmiş ve bunun aşılmasını sağlamıştır. Buna bağlı olarak Türkiye devriminin temel sorunlarında, sosyalist ilkelerin de doğru

kavranılmaya başlanması temelinde, büyük mesafeler katedilmiş ve kabaca oportünist ve revizyonist çizgilerle devrimci çizgi arasındaki ayrım noktaları tek tek ortaya konmaya başlanmıştır. En genelinde devrim anlayışı, parti anlayışı ve çalışma tarzı anlayışlarında somuta ilişkin siyasi ve ideolojik tespitlerin yapılması, kısacası Marksist-Leninist ideolojinin harekete egemenliğinin sağlanması doğrultusunda verilen mücadele, devrimin temel sorunlarından biri olan ulusal sorun konusundaki şoven görüş ve etkileri büyük ölçüde kırabilmiş ve eski laf cambazlıklarının artık geçersizliğini kanıtlamıştır.

Türkiye devrimci hareketinin dağınıklığına ve örgütsüzlüğüne rağmen ulaştığı boyutlar, geniş bir çevrede sosyalizme olan sempatinin (özellikle aydınlar arasında) daha çok yoğunlaşmasını sağlamış, işçi sınıfı ve diğer emekçi kesimler içinde de bu gelişmeler etkilerini göstermeye başlamıştır. Yani, **ezen ulus devrimci hareketinin** günümüzdeki konumu, ulusal sorunda tutarlı görüşlerin ortaya çıkmasında önemli bir rol oynamıştır.

II-) Öte yandan **ezilen ulusun kurtuluş hareketin**deki gelişmeler, sömürgeciliğe, ulusal baskı ve zulme, ırkçı-şoven uygulamalara karşı mücadelenin ve yaygınlaşan tepkilerin ulaştığı boyutlar; kısacası Kürdistandaki kurtuluş mücadelesinin platformundaki potansiyel, bu konuda birtakım gerçeklerin kendisini dayatmasını da birlikte getirmiştir. Artık bu sorunu lafta kabul ediş, geçerli birşey olmaktan çıkmıştır. Hareketin gerisinde kalınmak istenmiyorsa, işçi sınıfının bağımsız politikası oligarşinin her türlü yöntemlerine rağmen kararlı bir biçimde savunulacaksa, doğruların üstüne cesaretle gitmekten başka devrimciliğin ölçütü yoktur.

III-) Uluslararası plandaki durum da devrimci hareketin gelişimi üzerinde önemli etkilerde bulunmuştur. Bir yandan sosyalist sistemin güçlenmesi ve metropollerdeki işçi sınıfı hareketlerinin yükselmesi, diğer yandan da ulusal ve sosyal kur-

tuluş yolunda ezilen halkların verdikleri savaşlar, özel olarak da ORTA DOĞU'da (Örneğin Irak Kürdistanı diye bilinen Güney Kürdistan'da) görülen gelişmeler, doğal olarak yukarıda vurguladığımız gerçeklerin ortaya çıkmasında birer etken olmuşlardır.

Ulusal sorun açısından devrimci hareketin konuyu teorik düzeyde olumlu ele alması artık bu sorunda tutarlı olup olmamanın ölçütü olarak, **pratiği** ön plana çıkaracaktır. Yani teorik olarak, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının ele alınışı ve bunun ülkemiz somutunda doğru saptanması ulusal sorunda **ilk aşama** diye nitelendirebileceğimiz bir noktanın aşılabilmesini sağlamış, gündeme bu sorunun **ikinci aşaması** gelmiştir. O da ulusal soruna gerçekten devrimci bir biçimde mi yaklaşılmaktadır, yoksa sorun sadece teorik planda **oportünistçe** mi kabul edilmektedir, sorusunun cevabı olacaktır. Ki bu cevap, pratikte ulusal sorun konusunda devrimci hareketin yürüteceği propaganda, ajitasyon ve örgütleme çalışmalarıyla ancak somutluk kazanabilecektir.

Gerçekten de bugün devrimci hareket içinde, genelde, birçok siyasi grup (İstisnalar kaideyi bozmaz. İstisnalardan biri «TKP»dir.) ulusal sorundaki bakış açılarıyla ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesinin anlamını ve önemini doğruya yakın kavramaktadır. Artık değişik yayın organlarında bu sorun üzerinde uzunca durulmakta, burjuvazinin yarattığı tabuların yıkılması ve sınırların çiğnenmesi doğrultusunda olumlu gördüğümüz adımlar atılabilmektedir.

Ama öncede değindiğimiz gibi bu kabul ediş, oportünistçe midir? Yani Kürdistan'da oluşan potansiyel karşısında, zoraki olarak ve potansiyelden yararlanma doğrultusunda atılan adımlar mıdır bunlar? Yoksa gerçektende devrimci teorinin bu ilkesi üzerinde sis perdesi kaldırılarak sorunun özü, devrimciliğin ölçütlerinden biri olarak mı kavranılmak-

tadır? İşte bu iki sorunun cevabı, pratikte bu konuya getirilen çözümlerde, hayatta yapılanlarda yatacaktır. Sorunun teorik konuşu değil, bundan çıkarılan **siyasi sonuçlar** ön plana çıkmıştır artık.

2 — **Ulusal sorunda istisnai bir çizgi «İlerlemeci» «TKP» nin ulusal sorundaki geriliği:**

Türkiye devrimine ilişkin görüşleri, programı ve pratikte yaptıklarıyla **sosyal-reformist** bir çizgi izleyen «TKP»nin ulusal soruna bakışı, yukarda belirttiğimiz somut durumu yansıtmamaktadır. «İlerlemeci» «TKP», ulusal sorun konusundaki gelişmeleri çok geriden izlemekte, Kürt ulus gerçeğini inkarcı bir görüş ve tavırla sorunu çarpıtmaktadır.

İleri demokratik düzen, kapitalist olmayan kalkınma yolu, ulusal demokratik devrim, vb. tezleriyle Marksizm-Leninizm adına bu teorinin genel ilkelerini tahrif eden «TKP»nin Türkiye devriminin temel sorunlarına kopyacı ve doğmatik yaklaşımı, ulusal sorunda da kendini göstermektedir. Yani devrim anlayışı reformist ve parlamentarist nitelikte olan «TKP», ulusal sorunu da kaçınılmaz olarak burjuvaziyi ürkütmeyecek bir biçimde anayasal ve reformcu çözümlerde görecektir. Bunun anlamı da, işçi sınıfının bağımsız politikasını ve proleter enternasyonalizmini savunma (!) adı altında, özünde **sosyal-şovenizmin** savunulmasıdır. Devrimin diğer temel sorunlarındaki oportünist ve revizyonist yaklaşım, ulusal sorunda doğal olarak sosyal-şovenizme tekabül edecektir. (1)

«TKP»nin programında, ulusal sorun şöyle konulmuş: «TKP, ulusların yazgılarını kendilerinin çizmesi konusundaki Leninci ilkelere bağlıdır. **Memleketimizde yoğun, kaynaşmış yığınlar halinde yaşayan uluslara, ulusal azınlıklara (Kürtlere, Lazlara vb.) tam demokratik, eşit anayasal haklar tanınmalı, bu uluslara kültürlerini geliştirme olanakları yaratılmalıdır.»** (abç) (TKP Programı, s. 24)

Aslında sorun burada çok açık bir biçimde ortaya konmuştur. «TKP, ulusların yazgılarını kendi-

lerinin çizmesi konusundaki Leninci ilkelere bağlıdır» sözlerinden sonra söylenenler, ulusal sorundaki Leninci ilkenin tamamen inkârıdır.

Birincisi, Kürtlerin bir ulus olduğu gerçeği kabul edilmemekte, Kürtler ulusal bir azınlık olarak görülerek bu sorunun önemi küçümsenmektedir. **İkincisi** de, çözüm yolu olarak, «Tam demokratik, eşit anayasal haklar», «Kültürlerini geliştirmek olanakları» gösterilmektedir. Bu, ulusların kendi kaderlerini tayin (ayrı devlet kurma) hakkının en açık inkarıdır. Çünkü sorun Kürt ulusu adına çözülmekte ve ayrılma hakkı -ki sorunun canalıcı noktası budur- açıkça gözardı edilmektedir.

Elli yıllık hareketimizin «savaşkan örgütü» «TKP»nin (!) bu tezleri, Lenin ve Stalin'in soruna ilişkin tartışmalarında mahkum ettikleri **«ulusal kültür özerkliği»**ni ileri sürenlerin, anayasal bir çözüm olarak **Avusturya yöntemini** savunanların tezleridir. (Bkz. Kurtuluş, sayı 3, sah. 35-36)

Geçenlerde Konya'da yapıldığı iddia edilen «TKP» Kongresinde Parti Genel Sekreteri İ. Bilen'in konuşmasında Kürt ulus sorunu, yine **ulusal azınlıklar** başlığı altında incelenmiştir. Kendisi de bir Laz olan İ. Bilen'in yönettiği bu partinin programında Kürtlerle birlikte Lazlarında aynı önemde bir ulusal azınlık olarak nitelendirilmesinin hikmeti böylelikle anlaşılmış oluyor. (2)

Kısacası «TKP»nin ulusal sorundaki çizgisi **özünde** burjuvazinin çıkarlarına ters düşmemekte, ezen ulusun lehine bir eşitsizliği öne sürmektedir. Hem de «Leninci ilkelere bağlılık» sözlerinin ardına gizlenerek yapılmaktadır bu.

3 — **Ürün Dergisinin «Ulusal Baskı ve Ayrıcalık» başlıklı yazısı üzerine:**

Ürün Dergisi, bilindiği gibi «İlerlemeci»lerin savundukları teorik görüşlere sayfalarında bolca yer ayıran ve onların ateşli taraftarlığını yapan bir yayın organıdır. Bu derginin 36. sayısında Hüseyin

Ersavaş imzalı bir yazıda, genel olarak ulusal sorun konusunda devrimcilerin yaklaşımı üzerinde durulmakta, ayrıca Türkiye somutunda sorunun nasıl değerlendirilmesi gerektiğine ilişkin görüşler ileri sürülürken, sömürgecilik tezi de eleştirilmektedir.

Yazı başından sonuna kadar bir sürü saçma sapan görüşlerle doludur. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesinin ne anlama geldiği besbelli ki Ürün Dergisi tarafından hâlâ kavranılamamıştır, kavranılmak istenmemektedir.

«Marksist-Leninist hareket, sorunu elli küsur yıl öncesinden programına almış ve çok uzun yıllar bu savaşı tek başına yürütmüştür.» (a.g.y.s. 52) iddiası gülünçtür. Elli yıldır, Türkiye devriminin temel sorunlarına, bırakınız işçi sınıfı hareketiyle sosyalist hareketi birleştirme işini, teorik planda bile doğru dürüst bir çözüm getirilmezken, bugün kalkıp da ulusal sorunda böylesi bir iddia ile ortaya çıkmak, ancak aklından zoru olanların edeceği laflar olabilir.

Yazı ayrıca «goşistlere ve maoculara» da veryansın eden cümlelerle doludur. Biz, bugün «enternasyonalizm» adına yola çıkıp da, işçi sınıfı hareketini, hakim sınıfların bir partisinin kuyruğuna takma mücadelesi veren ve Türkiye devriminin önünde en büyük engeli teşkil eden bir ÇİZGİ'nin görüşlerini yansıttığı için bu yazıdaki tüm sakatlıklara teker teker cevap vermeyi devrimci bir görev olarak görüyoruz.

a — **Ulusal sorunu «elli küsur yıl öncesinden programına almış» bir çizgi:**

Bugün Türkiye'de emperyalizme ve faşizme, ırkçı-şoven baskılara karşı olumlu olarak yapılan ne varsa hepsine sahip çıkan ve kendisini «işçi sınıfının savaşkan örgütü» diye ilan eden bu çizgi; «ulusal ayrıcalık ve baskı sorununun toplumsal yaşamda önemli bir yer tutması doğaldır. Gericiliğin militan şoven milliyetçiliği, karşı-devrimci terör, yeniden bi-

ti kanlanan CİA destekli 'turancılık' akımı, baskı ve ayrıcalığa karşı demokratik çevrelerdeki kıpırdanışlar, ulusal sorun konusunda daha bir duyarlı olmamızı gerektiriyor.» tesbitinden sonra «bugünkü tartışmaların sağlıklı olduğunu söylemek çok zordur. **Bu tartışmaları daha çok Maocu, Troçkist ögelerin serüvenci anlayışları, ayrılıkçı görüşler yönlendirmektedir.»** (a.b. ç.) (agy. s. 35) demektedir.

Birincisi, «elli küsur yıl öncesinden ulusal sorunu programına almış» bir örgüt, nasıl bir güçtür ki, devrimin bu temel sorunu üzerinde tartışmaları yönlendiremiyor?

Demek ki devrimin diğer temel sorunlarına bağlı olarak ulusal sorun üzerine programda söylenenler, ya sadece kağıt üzerinde kalmış ve onların hayata geçirilmesi için ciddi bir çaba gösterilmemiştir; ya da bu sorun hep çarpıtılarak yanlış ve dogmatik bir anlayışla ele alındığından sosyal pratik tarafından reddedilmiştir. Şimdi böylesi bir iddia ile ortaya çıkmanın anlamı nedir? Gayri ciddi ve özü kof iddialarla neye ve kime hizmet edilmektedir?

İkincisi, Ürün Dergisi, 36. sayısına kadar niçin bu sorun üzerinde etraflıca durmamış ve bu konuda alanı «Maocu ve Troçkist ögelerin serüvenci anlayışları»na ve «ayrılıkçı görüşlere» terk etmiştir? Bu, «sapık akımlar»ın işçi sınıfı hareketine bu derece zarar vermesine Ürün Dergisi nasıl müsaade etmiştir? «Elli yıllık hareket», «İşçi sınıfının öncü savaşkan kolu» olmak sorumluluğunu taşıyan (!) bir çizgiye yakışır mı bu?

Üçüncüsü, «elli küsur yıl» öncesinden dem vuracağınıza, olgulardan, yani bu uzun dönem boyunca *ulusal soruna ilişkin devrimci hareketin pratikte* neler yaptığını veya yapamadığını açık yüreklilikle ortaya koymak daha doğru bir davranış olmazmıydı?

Açık yürekli ve dürüst olmak, olguları doğru bir biçimde ortaya koymak için *öncelikle devrimciliği* bilmek gerekir. Ne yazık ki o da siz de yok.

b — Ulusal hareket ve bu hareketin önderliği sorunu tarihi-somut koşullara göre değerlendirilmelidir:

Ürün Dergisi, yazısında, «Ulusal hareket» başlığı altında, ulusların ortaya çıkışı ve ulusal hareketlerin niteliği üzerinde dururken, her dönemde ulusal hareketlere öncülük eden sınıfın burjuvazi olduğu anlamında laflar ediyor. Belirli tarihi dönemlerde geçerli olan olguları genelleştiren Ürün Dergisi, bu konuda özellikle Stalin'den yaptığı alıntılarla görüşlerini ispatlamaya çalışıyor. Bu, revizyonistlerin genel özelliklerinden birisidir. Belirli dönemlerde, o somut koşullarda geçerli olabilecek şeyleri, her dönemde geçerli şeyler imiş gibi ileri süren revizyonistler, bazen de sorunu tersinden ele almakta, yani her dönemde geçerli olan tezleri, sadece belirli somut koşullarda geçerlidir diye inkâr etmektedir.

«Ulusal sorunda başı çeken burjuvazidir. Amaç sömürüden pay almak, pazara egemen olmaktır.» diyen Ürün Dergisi, Stalin'den bir iki alıntı yaptıktan sonra şunları yazar: «Burjuvazi hareketi bu amaçla başlatır. Ayrı örgütlenmeyi 'ulusal örgüt'ü kurmayı hedefler.» (agy. s. 37)

«Ayrı örgütlenme» veya «ulusal örgüt» üzerinde biraz sonra duracağız. Yukarıda yazılanlardan çıkan sonuca göre; ulusal hareket burjuvazinin hareketidir, proletaryanın ulusal sorunda başı çekmesi söz konusu değildir.

Bilindiği gibi, ulusların ortaya çıktığı ilk dönemlerde ulusal hareketlerin başını burjuvazi çekmiş, bu hareketler, burjuva sınıfların kendi aralarındaki savaşlar olmuştur. Oysa ulusal sorunun tek tek ülkelerin sorunu olmaktan çıktığı emperyalizm döneminde, ulusal sorunun bir sömürgeler genel sorunu haline dönüştüğü dönemde, özellikle de Ekim Sosyalist Devriminden sonra, ezilen ülkelerin kurtuluş mücadelelerine proletaryanın bağımsız politikası önderlik etmiş ve ulusal hareketler artık burjuva-

zinin değil, proletaryanın damgasını taşıyan hareketler niteliğini taşımıştır. Günümüz ulusal hareketlerinin incelenmesi, Ürün Dergisini yalanlamak için yeterlidir. Kaldı ki, bu dönemde bile, ulusal harekete, bazı ülkelerin somut durumlarına göre burjuvazi de öncülük edebilir. Bu tür hareketlerin desteklenmesi koşullara bağlıdır. Eğer burjuvazinin başında olduğu bu ulusal hareketler, emperyalizme karşı ve onu zayıflatan hareketler ise, hareket içinde proletaryanın örgütlenmesine yönelik mücadele ve örgütlenmelere karşı koymuyorsa; bu hareketleri desteklemek, devrimciler için bir görevdir. Ama bu tür hareketlerin, yani burjuva önderlikli kurtuluş hareketlerinin tutarlılığı ve ülkeyi sadece ulusal kurtuluşa değil, sosyal kurtuluşa da götüreceği sorunu tartışma götürür elbette.

Dediğimiz gibi, emperyalizme karşı kurtuluş savaşlarının, ulusal baskı ve sömürgeciliğe karşı, mücadelelerinin başını çağımızda burjuvazi değil, proletarya çekmektedir. Ve Ürün Dergisi, yukarıdaki tesbitleriyle açıkça birer ulusal hareket niteliğinde olan Vietnam, Laos, Kamboçya, Angola, Mozambik ve Gine Bissu'daki devrimci önderlik altında (burjuva önderlik değil) verilen mücadeleleri, burjuvazinin, «sömürüden pay almak, pazara egemen olmak» mücadelesi diye suçlamaktadır.

C — «Ulusların kendi yazgılarını çizme hakkı» ilkesi tahrif edilmektedir:

«Tutarlı bir demokrat olmanın ölçütü her türlü ulusal eşitsizlik ve baskıya karşı koymaktır, ulusal ezgiye karşı savaşmaktır.» (agy, s. 40) diyen Ürün Dergisi, «elli küsur yıllık hareket»in bu konuda neler yaptığını, ve şu anda «ilerlemecilerin» tutarlılığı üzerinde herhangi bir örnek verememekte; sorunu bu tür iddialı sözlerin ardına gizlenerek geçiştireceğini zannetmektedir. Oysa yukarıda söylenenlere rağmen Ürün Dergisi'nin de dahil olduğu «ileri demokrasi savaşçıları», bırakınız devrimciliği,

ulusal sorun konusunda burjuva demokratı olmanın şerefini bile elde etmiş değillerdir henüz.

Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesinin aynı zamanda **birlikte kalma** (Ürün Dergisi bunu çok önemli bir nokta görüyor olacak ki bu tesbitini büyük harflerle yazmış) anlamına geldiğini savunmak, ne demektir? Bunun adı, bu Leninist ilkenin çarpıtılması, tahrif edilmesi demek değil midir? Şöyle yazıyor Ürün Dergisi:

«Bir ulusun kendi yazgısını özgürce belirlemesi, ayrılma, bağımsız devlet kurma hakkı anlamına gelir. Ama ayrılma, bağımsız devlet kurma hakkı, ille de bu hakkın kullanılması demek değildir. Bir ulusun özgürce kendi geleceği konusunda karar sahibi olması, aynı zamanda BİRLİKTE KALMA anlamına gelir.» (agy, s. 39)

İşte genel doğruların tekrarlanmasından sonra varılan bir sonuç; ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının aynı zamanda **birlikte kalma** anlamına da geldiği iddiası.

Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, uluslar ile sömürgelerin ayrılma, kendi siyasi devletlerini kurma hakkıdır. «Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, ancak siyasal anlamda bağımsızlık hakkını, ezilen ulusların siyasal bakımdan özgürce ayrılma hakkını içerir.» (Lenin). Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı aynı zamanda (birlikte kalma değil) **birlikte kalma hakkı** da demektir. Ezilen ulusların ayrılmaya veya birlikte kalmaya karar vermesi hakkı, koşullara bağlı bir sorundur. Devrimciler bu ilkeyi savunurken önceden bir şart ileri sürüp bu hakkı ipotek altına alamazlar. Ezilen ulusun iradesine bu anlamda bir müdahale, ancak Ürün Dergisi'nin sakat mantığının bir ürünü olabilir.

Yazısında, sürekli birlikten söz eden Ürün Dergisi, «Ulusların bir arada yaşamasına koşulların böylesine elverişli olduğu bir dönemde, BİRLİK bayrağını yükseltmek vazgeçilmez bir görevdir. Böylesi bir görevden, ancak gözü dar sınıf çıkarla-

rından başka şey görmeyen burjuvazi ve ona boyun eğen kimi küçük burjuva çığırtkanlar kaçabiliriz.» diyor.

Birlikten neyi kastettiğini ve kimlerle birlik kurmayı amaçladığını belirtmeyen Ürün Dergisi, aslında bu tür soyut laflar ve suçlamalarla, Leninist ilkelerin ezen ve ezilen ulus devrimcilerine yüklediği görevlerden de habersiz olduğunu açığa vurmaktadır.

«Ezen ülkelerde, işçilerin enternasyonalist eğitiminin ağırlık merkezi, zorunlu olarak ezilen ülkelerin ayrılma ve bağımsız devlet olarak var olma özgürlüğünün savunulmasında ve propagandasındadır. Bu olmadan, enternasyonalizm olamaz. Bu propagandayı yaymayan ezen ulusun sosyal demokratını, emperyalist ve alçak olarak nitelemek hakkımız ve ödevimizdir. Bu istek, kesin bir istektir, hatta sosyalizm kurulmadan önce böyle bir isteğin gerçekleşmesi ihtimali binde bir olsa bile.» (Lenin)

Bugüne kadar, işçilerin enternasyonalist eğitimi için, **hiçbir ciddi çaba** sarfetmeyenlerin birlikten bahsetmeye ne hakları var. Lenin'in deyimiyle, onları «alçak olarak nitelendirmek hakkımız ve ödevimiz» değil midir?

Ezen ve ezilen ulus işçilerinin birlik sorununun çözümü için mücadele etmek elbetteki bu konuda devrimci ilkelerin emrettiği bir görevdir. Ve Kürt devrimcileri, ezilen bir ulusun yurtseverleri ve tutarlı demokratları olarak (evet, devrimciler hem yurtsever, hem de demokrattırlar) bu konuda, «her halükarda ve şartta miskince ulusal dar görüşlülelere karşı, kendi kabuğuna çekilmeye, kendini tecrit etmeye karşı» (Lenin) belirli bir çabanın ve mücadelenin içerisindedirler. Ama Ürün Dergisi, tüm bu gerçeklere rağmen, onları «gözü dar sınıf çıkarlarından başka birşey görmeyen burjuvazi ve ona boyun eğen kimi küçük burjuva çığırtkanlar» olarak nitelendirmektedir.

Türkiye'de bugün hem ezen ulusun devrimci hareketinin, hem de ezilen ulusun kurtuluş hareketinin durumları ve genel olarak somut koşullar açısından, ulusal sorun için önerilen çözümlerde değişik grupların soruna farklı yaklaşımlarının olması hiç kimseyi gocundurmamalıdır. Bu sorunun tutarlı ele alındığının ölçütü, yazımızın başlarında da belirttiğimiz gibi hayatta yapılanların doğruluğuyla somutluk kazanacaktır. Ama henüz genel doğruları teorik platformda çarpıtan Ürün Dergisinin önerdiği çözümlerin hayat tarafından mahkum olacağı, daha bugünden açık olarak ortada değil mi?

d — **«Özümseme»:**

Ürün Dergisinin çarpıttığı noktalardan biri de asimilasyona (özümlemeye) karşı işçi sınıfının tavrı sorunudur.

«Özümseme doğal bir sonuçtur. Burjuvazinin göstermeye çalıştığı gibi reddedilecek, karşısına ilkesel olarak dikilinecek bir olgu değildir. Gerici olan, savaşılması gereken baskıdır ve baskı sonucu özümsemedir. Bunun için de ZORLA özümseme gerici bir olaydır. İşçi sınıfı böylesi bir özümsemeye karşıdır. Zorla özümseme dışında, işçi sınıfı özümsemeyi ilerici bir olay olarak benimser.» (agy, s. 42)

Bu sözler, ilk bakışta doğru gibi gözükmektedir. Ama ne yazık ki bu yazılanlar, aynı zamanda içinde yaşadığımız **somutun** tartışılmasına ilişkindir. Yani Türkiye'de özümlemeye karşı nelerin yapılması gerektiğini izah etmektedir bu yazı.

Birincisi, devrimciler, gerçekten de her türlü özümlemeye karşı değildirler. Uluslar arasında zora dayanmayan, gönüllü bir birlikten ve kaynaşmadan yanadır devrimciler. Nerede baskıya, zora dayanan bir özümleme varsa, ulusların bağımsızlıklarına, dillerine, kültürlerine, sanatlarına, kısacası varlıklarına yönelik bir tehdit söz konusu ise, devrimciler bunlara karşı sonuna kadar tüm güçlerini seferber ederek mücadele etmelidirler.

İkincisi, Ürün Dergisi bu gerçeği her türlü koşullar altında geçerli bir tez olarak görme yanlışına düştüğü için, bugün Türkiye'de Kürt ulusuna ve diğer ulusal azınlıklara yönelik özümleme politikasını da neredeyse destekler biçimde laflar etmektedir. Örneğin; ezilen ulusun burjuvazisinin «Özümsemede baskı ve zorbalık ögesi baş hedef alınmadan, genel olarak özümsemeye karşı» (agy, s. 41) olduğundan söz edilerek ezen ulusun hakim sınıflarının ırkçılığa dayanan azgın politikasını Ürün Dergisi, gözardı etmektedir. Ürün Dergisinin, **öncelikle** savaşması gereken, bugün Kürt ulusunun ve diğer ulusal azınlıkların önündeki ekonomik, sosyal, kültürel vb. gelişmelere set çeken ve hatta onların varlıklarını inkâr eden ezen ulusun burjuvazisinin özümleme politikası olmalıdır.

«Ulusal boyunduruğa ve ezgiye karşı savaş mı? Elbette, evet! **Her türlü ulusal gelişme için, 'ulusal kültür ve kâr' için savaş mı? Elbette, hayır!»** (abç) (agy, s 42)

Ürün Dergisi, böylece **ulusal gelişme** ve **ulusal kültür** için bir mücadele verilmesinin kesinlikle karşısında olacağını ileri sürüyor. Biraz ileride de «Marksistler hangi ulustan olursa olsun gelişmiş bir kültürü savunmak, kültürü sınıfsal özünden soyutlamamak zorundadırlar.» diyor. Sorunu bu derece karmaşık bir hale sokacağına, Ürün Dergisi, kültür sorunu ve genel olarak ulusların gelişmesi önündeki engellerin ortadan kaldırılmasının devrimci hareket açısından anlamını ve önemini belirtmeliydi. Ama bunun «eşyanın tabiatına aykırı» olduğunu biliyoruz. Oportünistçe kıvırtmaların örneklerini Ürün Dergisinin 36. sayısında «ulusal baskı ve ayrıcalık» adlı yazıda bol bol görmek mümkün.

Günümüzde ulusal kurtuluş mücadeleleri, emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı işçi sınıfının önderliğinde, daha bir geniş boyutlara ulaşmıştır. Ürün Dergisinin iddiasının tam tersine, bu ulusal hareketlerin başını devrimciler çekmektedir. Ve dev-

rimci görüşler, mücadele içinde etkin olduğundan bu ulusal kurtuluş hareketleri sosyal kurtuluş yolunda daha bir ileri adımlar atmakta, dünya çapında sosyalist sistem daha çok güçlenmektedir. Yani ulusal hareketler, burjuvazinin başını çektiği savaşlar değil, ulusal ve sınıfsal kurtuluş yolunda emperyalizme, sömürgeciliğe ve her türlü gericiliğe karşı olan **çağımızın en devrimci akımlarından birisidir.** Özellikle sömürge ülkelerde kurtuluş savaşlarının zaferi (örneğin Vietnam, Angola, vb. ülkelerde) sosyalizmin kuruluşu yolunda atılan adımlar, dünya çapında emperyalizme indirilen çok önemli darbelerdir. İşte, **ulusal gelişmeyi** de bu açıdan değerlendirmek gerekir. Geneldeki işçi sınıfı hareketinin başarısı için bunların sağladığı etkenleri gözönünde bulundurmanın nedenleri bunlardır. Yoksa sonuçlarını düşünmeden «her türlü ulusal gelişmeye hayır» demekle devrimci olunmayacağını bilmek gerekir.

Yine **ulusal kültür** sorunu üzerinde dururken, içinde yaşadığımız dönemin özellikleri doğru incelenmelidir. Lenin'in «ulusal kültür» konusunda söylediklerini ve eleştirilerinin mahiyetini kavramadan, soyut bir yaklaşımla ve sorunu tartışılan konunun özünü gözardı ederek ele almak, bizleri kaçınılmaz olarak, burjuvazi ile aynı saflarda ulusal hareketlerin karşısına dikilmeğe götürebilir. Ürün dergisi de bugün sorunu çarpıtan tutarsız anlayışıyla, aynı konuma düşmüştür.

Konu ulusal sorundur. Ve çağımızdaki ulusal hareketlerin niteliğidir. Ulusal kültürü bu açıdan ele almak gerekir. Açıktır ki, bu ulusal hareketler aynı zamanda ulusal bir kültürün de mücadelesini vermektedirler. Yani ileriye dönük, demokratik ve sosyalist ögeleri, emperyalistlerin ve sömürgecilerin gerici ve yoz kültürüne karşı (aynı zamanda yerli gericilerin de kültürüne karşı) savunma ve geliştirmenin mücadelesi, proletaryanın başını çektiği bu ulusal hareketlerin bir parçasıdır.

Lenin özellikle «ulusal kültürel özerklik» formülünü ifade eden bir slogan olan **ulusal kültür** sloganına karşı (daha çok Bund tarafından savunuluyordu) «demokratizmin ve dünya işçi hareketinin uluslararası kültürü» sloganını ileri sürmüştür. Lenin bu konuda şunları yazar:

«Her ulusal kültür, gelişmiş olmasa bile, demokratik ve sosyalist bir kültürün **unsurlarını** içerir, çünkü **her** ulusta, yaşam koşulları zorunlu olarak demokratik ve sosyalist bir ideolojiyi doğuran, sömürülen bir emekçi yığını vardır. Ama **her** ulusta, aynı zamanda (çoğunlukla aşırı gerici ve yobaz nitelikte) bir burjuva kültürü de vardır ve bu, ulusal kültürün «bir unsuru» olarak kalmaz, **egemen kültür** biçimine bürünür. Böylelikle «ulusal kültür», genel olarak büyük toprak sahiplerinin, papazların ve burjuvazinin kültürüdür.» (UKTH, s. 21)

Bugün ezilen bir ulus olan Kürtler de sınıflardan meydana gelmiş bir toplumdur. Kürdistan'da ezen ulusun hakim sınıflarıyla işbirliği yapan yerli gericilerin yoz kültürleri (aynı zamanda ezen ulusun kültürü), zorla emekçi yığınlarına benimsetilmeğe çalışılmaktadır. Bu sömürgeci ve gerici kültüre karşı mücadele etmek ve Kürt emekçi yığınlarının demokratik ve ilerici kültürünü savunmak, devrimci bir görevdir. Kürt ulusal hareketi, sömürgeciliğe ve feodal gericiliğe karşı mücadele ederken, aynı zamanda kültür alanında da bu gerici ve yoz kültüre karşı koymalıdır.

Ürün Dergisi, ulusal kültüre ilişkin görüşlerinde, sorunu somut koşullarından ve tartışılan konudan soyutladığı için, asılsız suçlamalarla kendini haklı göstermeğe çalışıyor. Ve bu tezlerine de kanıt olarak ustaların sözlerinin arkasına sığınıyor.

«Eğer konuyu Marksist olarak, yani sınıf savaşımı açısından ele alırsak, sloganları 'genel ilkeler'le değil, sınıfların siyasal çıkarlarıyla karşılaştırarak ele alırsak» (Lenin), Ürün Dergisi'nin ulusal kültüre karşı tavırlarında, özünde ezen ulusun bur-

juvazisinin sınıf çıkarlarına ters düşmeyen bir tutum içinde olduğunu görürüz.

e-) Ezen ve ezilen ulus işçilerinin birliği sorunu nasıl ele alınmalıdır?

Ürün Dergisi, ulusal soruna ilişkin incilerine, «ayrı ulustan işçilerin birliği» kısmında yenilerini ekliyor; «ulusal ayrıcalık sorununda önemli bir konu da, ayrı ulustan işçilerin birliğidir.» diyor ve şöyle devam ediyor: «ezilen ulusun burjuvazisi, bağımsız bir devlet oluşturma amacı güder. Devlet olmak için de 'ulusal örgütü' kurmak zorundadır. Genç burjuvazinin bu çabalarına karşı savaşım yürütmek, kendi sınıf birliğini korumak işçi sınıfının baş görevidir. Burjuvazinin amacı her sınıftan insanları kendi 'ulusal örgüt'ünde toplamak, yığınlara hükmetmek, onları kendi dar sınıf çıkarları uğruna savaş alanına sürmektir. İşçi sınıfını parçalamak, 'ulusal devlet' demagojisiyle gözler önüne bir sis perdesi çekmektir.» (agy, s. 43)

Günümüzde genellikle ulusal kurtuluş savaşlarına, burjuvazinin değil, proletaryanın önderlik ettiğini söyledik. Ve bu ulusal hareketlerin amacı, bağımsızlık sorununu çözmek, yani kendi ulusal devletini kurmaktır. Demek ki ulusal devlet talebi, çağımızda esas olarak, ezilen ulusların proletaryasının ve diğer emekçi yığınlarının talebidir, ezilen ulusların burjuvazisinin değil.

Vietnam'da, sömürgeciliğe ve feodalizme karşı mücadelenin başını çeken proletarya partisi, aynı zamanda ulusal kurtuluştan yana olan ulusun diğer sınıf ve tabakalarını **ulusal örgütlerde** biraraya getirdi. Böylelikle sömürücü güçlere karşı, ulusun en geniş kesimlerini örgütlemeyi başaran Vietnam'lı devrimciler, önce Fransız sömürgecilerini, ardından da Amerikan emperyalistlerini dize getirdi. «Ulusal örgüt»lerin bu kurtuluş mücadelesindeki etkinliklerini, Vietnam devrim tarihinden Ürün Dergisi öğrenebilir.

Portekiz sömürgelerinde de ulusal hareketlerin başında burjuvazi değil, devrimci güçler bulunuyordu. Örneğin, Angola'da MPLA, aynı zamanda bir ulusal örgüttü. Bu örgüt, Angola ulusunun anti-sömürgeci güçlerini biraraya getiren bir cephe örgütlenmesiydi. Ve bu cephe örgütlenmesinde, işçi sınıfının bağımsız politikasını savunan devrimciler başı çekiyordu.

Demek ki ulusal devletten yana olan ve böyle bir devleti kurmak için ulusal örgütler kuran, sadece burjuvazi değildir. Ürün Dergisi çağımızdaki gerçekleri görmek istemiyor. Görmek istemediği için de, ulusal hareketlerin başını burjuvazi çeker, ulusal devlet talebinde bulunan burjuvazidir, diyor. Ve ulusal örgütleri burjuvazinin örgütleri olarak görüyor.

Burjuvazinin başını çektiği ulusal hareketler hiç yok mu? Var elbette. Cezayir'deki kurtuluş mücadelesi burjuvazinin önderliğinde verilmiş ve Fransız sömürgecileri ülkeden kovulmuştur. Pekiyi, Cezayirli devrimcilerin fonksiyonu ne olmuştur bu kurtuluş savaşında? Onlar, Cezayir somutunu yanlış değerlendirdikleri ve kurtuluşu Fransız proletaryasının devriminde gördükleri için, ulusal kurtuluş mücadelesinin alanını burjuvaziye terk etmişlerdir.

Ulusal hareketlere, burjuvazinin belli kesimleri katılabilir. Hatta tek tek feodal kişiler de ulusal hareketlerden yana tavır alabilirler. Bu her ülkenin somutuna, ulusal kurtuluş mücadelesinin gücüne ve yarattığı etkilere emperyalistlerin ve sömürgecilerin politikalarına vb. etkenlere göre değişebilir. Böyle unsurlar harekete katılmak isteyince, devrimciler, onları saflarına almamazlık etmezler. Ama genelde ezilen ulusların kurtuluş mücadelelerine (proletaryanın başını çektiği hareketlere) burjuvazi ve toprak ağalarının büyük bir kesimi karşı çıkar. Çünkü onları, ezen ulusun hakim sınıflarına bağlayan binlerce bağ vardır. Çıkarlarının korunması ve devamı, işbirlikçilikte yatmaktadır.

«Ayrı ulustan işçilerin birliği» sorununda Ürün Dergisi şunları yazıyor: «Ulusal baskıya, sömürüye, her türlü ayrıcalığa karşı savaşımda ayrı ulustan işçilerin birliği dirimsel bir sorundur. Ulusal soruna işçi sınıfının yaklaşımı şu iki noktada toplanır: a) Her ulusun kendi yazgısını kendisinin çizmesi, b) **Hangi ulustan olursa olsunlar, tüm işçilerin tek bir örgütte birliği.»** (abç) (agy, s. 43)

Ulusal sorun konusunda, devrimcilere düşen görevler iki yönlüdür: **Birincisi,** «proletarya, ezilen ulusların belli bir devletin sınırları içinde zorla tutulmalarına karşı savaşmalıdır, bu da ulusların kendi kaderlerini tayin edebilmeleri uğruna savaştır. Proletarya, 'kendi' ulusu tarafından ezilen sömürgeler ve uluslar için siyasi ayrılma özgürlüğü istemelidir. Yoksa proletaryanın enternasyonalizmi boş laftan başka birşey olmazdı. Ezen ulusla ezilen ulusların işçileri arasında ne güven ne de sınıf dayanışması olurdu.» (Lenin, UKTH, s. 47). **İkincisi** de, «Belli bir devlet içinde, o devletin tarihindeki bütün değişiklikler boyunca, tek tek devletlerin sınırlarının burjuvazi tarafından şu ya da bu biçimde nasıl değiştirildiğine bakmadan, **o devlet içindeki proleterlerinin sınıf mücadelesinde sımsıkı, çözülmez bir ittifak.»** (abç) (Lenin, DUKH, s. 119)

Görüldüğü gibi Lenin'in sorunu koyuş biçimi ile, Ürün Dergisi'nin birlik konusundaki yaklaşımı **özünde** birbirinden çok farklıdır. Lenin, «sımsıkı, çözülmez bir ittifak» tan bahseder. Ürün Dergisi ise, «tüm işçilerin tek bir örgütte birliği»nden. Görünüşte birbirine benzer olan bu tesbitler, aslında değişik anlamları ihtiva etmektedirler. Ayrı uluslardan işçilerin aynı örgüt çatısı altında biraraya gelmeleri bir ittifak biçimidir. Ama ittifak biçimlerinin tümü değildir. Ayrı örgütler içinde çalışılırken, ilişkileri geliştirmek, ortak yanlarda birlikte tavır almak, ortak düşmana ortak bir güçle karşı koymak vb. durumları da «ittifak» biçimleri arasında değerlendirmek zorunludur.

Vietnam'lı işçiler, Fransız işçi sınıfıyla tek bir örgüt oluşturmadı. Kendi partilerini ayrı kurdular. Ama Vietnam'daki mücadeleyi, Fransız işçi sınıfı da bizzat Fransa toprakları üzerinde değişik eylem biçimleriyle aktif bir şekilde destekledi. Aynı durum Portekiz sömürgelerinde de görüldü. Angola, Gine-Bissau ve Mozambik'li işçiler, Portekiz işçi sınıfından ayrı örgütlendiler. Portekizli devrimciler de, sömürgelerdeki kurtuluş hareketlerine her yönden destek olmağa çalıştılar. Bu örneklerin tümü, Lenin'in belirttiği, «sımsıkı, çözülmez bir ittifak» ilkesinin yansımalarıdır. Aynı şekilde Çarlık Rusyası'nın sömürgelerinde, işçiler ayrı örgütlerde değil, Rus işçileriyle ortak örgütlerde birlikte çalıştılar. Tek bir parti oluşturup, güçlerini tek bir devrimci dalga haline dönüştürdüler.

«Hangi ulustan olurlarsa olsunlar, tüm işçilerin tek bir örgütte birliği» sözleri, **Marksizmin can alıcı noktasını teşkil eden somut şartların somut tahlilini** gözardı eden bir anlayıştan kaynaklanmaktadır.

Günümüz koşullarında, dünya işçi sınıfının sloganlarından birisi de, «Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşiniz» sloganıdır. Bu slogan aynı zamanda devrimcilerin ulusal sorundaki görüşlerini ifade etmektedir. Ayrı ulustan işçiler hem kendi aralarında, hem de sömürülen ülke halklarıyla (ulusal kurtuluştan yana olan ilerici ve demokrat güçleriyle) birlik oluşturmalıdır. Aynı devletin sınırları içinde yaşayan birden fazla ulus için de söz konudur bunlar. Yani ezen ve ezilen ulusların işçileri, «sımsıkı, çözülmez bir ittifak» oluşturmalı, aynı zamanda ezilen ulusun diğer ilerici ve demokratik güçlerini de kapsayacak biçimde, bu çözülmez ittifakı yaygınlaştırmalıdırlar.

Yukarıda söylediklerimiz Türkiye somutunda, ulusal sorunun çözümü için de geçerlidir. Daha önce, görüşlerimizi etraflıca açıkladığımız için konunun üzerinde tekrar durmayacağız. Sadece bu soru-

na ilişkin yazdıklarımızdan bir iki alıntı yaparak, tartışılan konunun bu kısmını bitirmek istiyoruz:

«Aynı devletin sınırları içinde yaşadıkları sürece, işçi sınıfıyla (iki ulusun işçileri) diğer emekçi kitleler arasındaki bağları sıklaştırmak, Kürdistan'ın özgürlüğüne yönelecek en tutarlı adım olacaktır. Böyle bir birlik olmadan kurtuluşun kolay olacağı düşünülemez. Bu, hergün emperyalizme karşı mücadele veren halkların deneyiyle devrimi zafere ulaştırmış ülkelerin deneyleriyle kanıtlanmıştır, kanıtlanmaktadır.

«Her yeni baskı ve zulüm dalgasında iki ulusun hakim sınıfları tam bir anlaşma içinde emekçi sınıflar üzerindeki baskı ve sömürüde nasıl işbirliği yapıyorlarsa, işçi *sınıfının, her iki ulustan kurtuluşçu* güçlerin ortak mücadelesi de neden sağlanmasın? Açıktır ki, 'gerçekten ciddi ve derin her siyasi sorunda gruplaşma sınıflara göre oluyor, uluslara göre değil' (Lenin).» (Kurtuluş, sayı 2, Türkiye'de Ulusal Sorun Üzerine)

f — Sömürgecilik tezi burjuvazinin tezi midir?

«Bazı görüşlerin eleştirisi»ni yapan Ürün Dergisi, daha çok ulusal sorun konusunda Kürdistan'ın bir sömürge olduğunu ileri süren bazı grupları eleştirmekte ve bu arada ad vermeden **Kurtuluş'a** da çatarak sömürgecilik tezlerine karşı çıkmaktadır.

«Ayrılıkçı burjuvazi, kitleleri çevresinde toplamak, değişik ulustan proleterlerin birliğini bozmak için sömürge tezini silah olarak kullanmaktadır. Ayrılmayı amaçlayan burjuvazi, bunu gerçekleştirecek araç olarak ayrı örgütü, kendi örgütünü görür ve bunun adına 'ulusal örgüt' der.

«Sömürgecilik tezi burjuvazinin pazara egemen olma tezidir. Ulusal örgüt ise burjuvazinin ileri sürdüğü gibi tüm ulusu temsil eden bir örgüt değil, tersine burjuvazinin sömürü ayrıcalıklarının aracı olan bir örgüttür.» (agy, s. 48)

Kürdistan sözünü ağzına almaya bile cesaret edemeyen ve bu konuda burjuvazinin sansürüne gö-

nüllü olarak uyan Ürün Dergisi, Kürt sorununu da «ulusal azınlık» sorunu biçiminde değerlendirince doğal olarak, «sömürgecilik tezi, burjuvazinin pazara egemen olma tezidir» suçlamasıyla, bu konuda tutarlı görüşleri savunan siyasi çizgileri, ayrılıkçı burjuvazinin hareketleri olarak nitelendirecektir.

Bu saçmalıkların, işçi sınıfı hareketi adına savunulması çok acıdır. Ve bunun yaratacağı zararlardan işçi sınıfı hareketini korumak da devrimcilere düşen en büyük görevlerden birisidir. Çünkü, Türkiye işçi sınıfı, büyük ölçüde ezen ulus şovenizminin etkisi altındadır. Ve yine ilk defa (devrimci hareketin tarihinde), ulusal sorun konusunda olumlu gelişmeler ortaya çıkmıştır. Ama Ürün Dergisi ne pahasına olursa olsun bu tutarlı görüşleri mahkum etmelidir. Çünkü bu görüşler onun *ulusal sorundaki ipliğini* pazara çıkarmaktadır. Bunun için de, «sömürgecilik tezlerini ezilen ulusun burjuvazisi savunmaktadır» demelidir işçi sınıfına.

Birincisi, *sömürgecilik* tezi, burjuvazinin değil, ezilen ülkenin içinde bulunduğu konumun somut ifadesidir. Rusya'nın ve Portekiz'in sömürgeleri olduğu konusunda tutarlı tezleri savunan, burjuvazi değil, devrimciler olmuştur. Ve o ülkelerin koşullarında sömürgecilik tezleri, ulusal ve sosyal kurtuluşun başını çeken yurtsever güçler açısından, somut koşulları doğru yansıttığı için mücadeleleri açısından önemli sonuçlar yaratmıştır.

İkincisi, bir ülkenin sömürge statüsü içinde bulunması ile ayrı örgütlenme (ezen ve ezilen ulusun işçilerinin *kendi örgütlerini* ayrı kurmaları) arasındaki ilişkiyi doğru kavramak zorundayız. Bu iki sorun eşit olarak değerlendirilemez. Yani tüm sömürgelerdeki kurtuluş mücadelelerinin ayrı örgütlenme ile zafere ulaşacağı veya sömürgelerin kurtuluşunun ezen ülke işçi sınıfı hareketinin başını çekeceği devrimle olacağı şeklindeki görüşler; tutarlı görüşler olarak nitelendirilemez. «sömürge ülke halklarının kurtuluşu, özgürlüğe kavuşmaları, di-

ğer bir deyimle, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı; günümüze kadar, esas olarak **iki biçimde** gerçekleşmiştir. Ulusal sorunun çözümünün pratikte nasıl bir biçime bürüneceği konusu, kesinlikle **tarihi-somut şartlara bağlıdır.** Ve ulusal sorunun çözümü bir ülkede diğer ülkelerden farklı olarak değişik görünümler alabilir.» (Kurtuluş, sayı 6, Sömürgecilik Sorunu)

Üçüncüsü, Kürdistan'ın bir sömürge olduğunu söylüyoruz. Kürdistan'da hem ekonomik, hem de siyasi ilhaktan söz ediyoruz. Ürün Dergisi, bu tezi burjuvaziye maletmekle sorundan kolayca kaçacağını zannediyorsa, yanılıyordur. «İlerlemeciler»in ezen ulus burjuvazisine hizmet eden görüşleri ve tavırları, devrimciler tarafından bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da tek tek teşhir edilecektir.

Dördüncüsü, Türkiye Kürdistanında bu ayrılıkçı burjuvazinin gücü nedir? Böylesine, sömürge tezlerini silah olarak kullanıp, Kürdistan'da pazara egemen olmak isteyen burjuvazinin yarattığı tehlikelerle mücadele etmek Ürün Dergisi'nin en önemli görevi midir? Ezen ulusta bir «ulusal burjuvazi»nin * varlığından bahseden ve hatta işçi sınıfı hareketini bunların kuyruğuna takmaktan çekinmeyen, bugüne kadar bu «Ulusal Burjuvazi»ye karşı doğru dürüst bir eleştiri bile getirmekten çekinen Ürün Dergisi, nedense kancayı ezilen ulusun ayrılıkçı burjuvazisine takmıştır.

Ürün Dergisi, ayrılıkçı burjuvaziye saldırı politikası adı altında, özünde, Kürdistan'ın kurtuluşu için tutarlı çözümler önermenin çabası içinde olan ezen ve ezilen ulus devrimcilerine saldırıda bulunmaktadır.

Beşincisi, «sömürge denince akla, en başta bir ekonomik birim gelir. Bu da herşeyden önce bir iç

---

* Bu baylar, bilindiği üzere CHP'yi ulusal burjuvazinin partisi olarak değerlendirmekte ve onu ileri demokratik devrim (!)'in en önemli müttefiği olarak öne sürmektedirler.

pazar gerektirir. Bugün böyle bir durum var mıdır? Sömürge olarak nitelenen bölge bir iç pazara sahip midir? Tersine ne iç pazar, ne de ayrı birim var. Angola'nın, Cezayir'in durumunu tartışmıyoruz. Eğer Basklar ülkesi, Alsas-Loren sömürge ise, bu tez de doğrudur!... Oysa soruna hep sömürge konumu içinde bakılmaktadır. Angola ile Portekiz arasında dünya kadar mesafe var. Cezayir ile Fransa ilişkisi de buna benzer.» (agy, s. 54) diyor Ürün Dergisi.

Türkiye Kürdistanı, bir «iç sömürge»dir. Ve ekonomisi, Türkiye ekonomisine tabi kılınmış, bağımsız oluşumları tahrip edilmiştir. Ayrı ayrı parçalara bölünen «Kürdistan'ın ekonomisinin gelişimi, sömürgeci ülkeler ekonomisinin ihtiyaçlarına cevap verecek bir doğrultuda geliştirilmektedir. Böylelikle sömürgeciler, Kürdistan'ın bir pazar olarak kalmasını sağlamaya çalışmaktadırlar. Aynı zamanda ucuz işgücü, sömürgeci ülkelerin ekonomisinin hizmetinde kullanılmakta ve sömürgede biriken değerler büyük ölçüde sömürgeci ülkelere taşınmaktadır.» (Kurtuluş, Sayı 6, Sömürgecilik Sorunu) **Bu bir.**

Coğrafi konuma gelince, bunun da örnekleri vardır. Rusyanın sömürgeleri, Rus devletinin sınırları içinde, Rus ulusuyla (aynı zamanda bağımlı uluslarla da) yanyana bulunuyordu. İrlanda da İngiltere'nin hemen burnunun dibindedir. Portekiz sömürgeleri ise denizaşırı ülkelerdi. Fransız sömürgeleri olan Vietnam ve Cezayir'in durumu da öyleydi. Coğrafi konumun değişik oluşu ile sömürge statüsü arasında dolaysız bir bağ kurmak ve coğrafi olarak aralarında mesafe bulunan (coğrafi bir kopukluk halini) sömürge olmanın ön koşulu olarak öne sürmek, sömürgeler hakkında ve onların tarihi ve ekonomik gelişimleri konusunda hiçbir şey bilmemek demektir. **Bu da iki.**

Eğer Ürün Dergisi, Kürdistan'ın sömürge olmadığı iddiasında ise buna ilişkin görüşlerini etraflıca ve somut olgulara dayanarak açıklamalıdır.

Yoksa, «sömürge denince akla en başta ayrı bir ekonomik birim gelir» ve «Angola ile Portekiz arasında dünya kadar mesafe var» (Ürün Dergisi aklınca Türkiye ve Kürdistan arasında coğrafi bir kopukluk olmadığı gerçeğinden hareketle, Kürdistan'ın sömürge olamayacağını ispata çalışıyor) biçimindeki sözleriyle hiçbir zaman inandırıcı olamayacağını bilmelidir.

Ürün Dergisi, **Kurtuluş'u** kastederek şunları yazıyor: «Goşistlerin küçük burjuva yapıları ise, onları ulusal ayrıcalık ve baskı konusunda serüvenci davranışlara itmektedir. Kendilerine kadro bulma telâşı, onları ezilen ulus milliyetçiliğinin saflarına, ezilen ulusun demokrat ve yurtseverlerinin eylemini likide etmeye kadar götürmektedir. İşçi sınıfından ve demokratik örgütlerden yalıtlanan bu çevreler, kadro devşirme alanı olarak ezilen ulus bölgesini görüyorlar. Bu anlayış onları ezilen ulusun burjuvazisinin ayrılıkçı tezlerini desteklemeye, soruna çılgınca ve umutsuzca sarılmağa, herkesten daha militan görünmeye savuruyor. Bu da onların küçük burjuva serüvenci yapılarıyla uyumludur.» (agy, s. 46)

Bunlar aslında eleştiri olarak ele alınabilecek görüşler değildir. Ama bakınız, ulusal sorun uzmanı dostumuz ne diyor: «... ezilen ulusun demokrat ve yurtseverlerinin eylemini likide etmeye kadar götürmektedir.»

Kim bu demokrat ve yurtseverler? Proleter sosyalistleri mi; burjuva, küçük burjuva demokrat ve yurtseverleri mi? Hangileri dersiniz? Sadece yurtsever ve demokrat diye niteleme yapıldığına bakılırsa, burjuva ve küçük burjuva demokrat ve yurtseverleri kastediliyor olmalı. Bunların dünya görüşleri ne olabilir acaba? Burjuva ve küçük burjuva milliyetçiliği değil mi? Demokratlık ve yurtseverlik gibi bilmediğimiz ideolojiler mi var yoksa? «Proleter sosyalistleri» kastedilse adlarıyla anılmaları icabetmez miydi? Evet, uzman dostumuz bal gibi burjuva

ve küçük burjuva milliyetçilerini kastetmek zorunda bu durumda. Ve daha önce de bu milliyetçilerin nasıl ayrılıkçı-burjuvazinin bölücü tabirinin eşi anlamında-olduklarını yana yakıla anlatmaktaydı. Ama ardından bakın ne diyor, Kürt ulusunun lütufkârı: «Bu anlayış onları ezilen ulusun burjuvazisinin ayrılıkçı tezlerini desteklemeye,... savuruyor»

Lahana turşusu ile perhiz işte böyle yapılır. Gece rüyanda ulusal sorunu görüp, sabahleyin üzerine yazı yazmaya kalkarsan işte böyle olur. Bayımızı bu çingene çorbasından kurtaracak birtek açık kapı kaldı. Ezilen ulusun milliyetçilerinin demokrat ve yurtsever olamayacağını iddia etmek. Başka ne diyelim; Marksizm-Leninizm şifa versin. Kolay değil öyle her önüne gelene saldırmak bayım, oligarşinin partisi CHP devrim müttefiği olabiliyorsa, ayrılıkçı da olsa ezilen ulusun emperyalizme tavır almış demokratik burjuvazisi haydi haydi olur. En azından zulme karşı bir başkaldırı hareketi olarak, komünistlerden bu yanıyla destek alırlar. Oturun da Lenin'i, Stalin'i biraz daha dikkatle okuyun. Yazı yazmaya da ondan sonra başlarsınız.

«Elli küsur yıllık hareket» adına ortaya çıktığını iddia eden bu çizgi, ulusal sorunda günümüze kadar hiçbir ciddi adım atamadığı gibi, bugün de «ulusal azınlık» tezleriyle, işçi sınıfını hakim ulus şovenizminin etkilerinden korumaya ve onlara tutarlı bir enternasyonalist bilinç götürmeye niyeti olmadığını açıkça, hem teoride, hem de pratikteki tutumlarıyla sergiliyor. Onun maskesini alaşağı edecek gelişmeler karşısında da sağa sola zehir kusarak, zevahiri kurtarmanın telaşına kapılıyor.

Ürün Dergisi, «ulusal baskı ve ayrıcalık» adlı yazıda, esas olarak iki çizgiye saldırıda bulunuyor. Bunlardan **ilki,** ezilen ulusun ayrılıkçı burjuvazisi ve onun tezi olan sömürgecilik görüşlerine sahip çıkanlar; **ikincisi** de bunlara destek olan «Maocu ve Goşist akımlar». Aslında saldırıya hedef olanlar: Ulusal sorunda tutarlı bir tesbit olan sömürge tezi-

ni ileri sürenlerdir: **Kürt yurtsever ve demokratları** ile TKPve Ürün Dergisi gibi ezen ulus hakim sınıflarının ulusal soruna ilişkin katliamcı, ırkçı-şoven politikalarına, özünde hiçbir tutarlı çıkış yapmayanların kimliklerini ortaya çıkaran, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesinin kararlı savunucusu olan **devrimcilerdir**.

KURTULUŞ

NOTLAR :

1 — TKP'nin tezlerinin eleştirisi daha önce, dergimizde yayınlandığı için sorunun üzerinde uzunca durmuyoruz. (bkz. Kurtuluş sayı 6, «TKP» Üzerine)

2 — Sorun yanlış anlaşılmasın. Lazların ulusal azınlık olmadığı şeklinde bir iddiamız yok. Daha önce ulusal soruna ilişkin bir yazımızda şunları belirtmiştik: «Özel olarak Kemalizm sorununu tutarlı olarak değerlendiremeyen, ulusal soruna karşı bir kuşkuyu da birlikte getirmiş, ulusal sorun çok muğlâk ifadelerle ve bunun pratikteki yansımalarıyla geçiştirilmeye çalışılmıştır. Ulusal soruna doğru olarak bakılamadığı gibi, aynı zamanda bunun **yalnızca Kürt sorunundan ibaret olmadığı** da görülmemiştir. (abç)» (Kurtuluş, sayı 2, Türkiye'de Ulusal Sorun Üzerine)

Faşizm Üzerine Notlar - 3

FAŞİZM VE FAŞİST DİKTATÖRLÜK ÜZERİNE TARTIŞMALAR

Herhangi bir tanım yapılırken, her zaman, hangi ihtiyaçlara cevap verilmesi gerektiği göz önünde bulundurulur. Bilindiği gibi herhangi birşeyin birkaç cümlelik tanımı onun üzerine olan bütün sorulara cevap verebilme yeteneğine sahip olamaz. Ancak onun belirli karakteristik yönlerini ortaya kor ve o koşullarda tanınması gerekli en karakteristik yanı öne çıkarırır. Bu açıdan her tanımın böyle bir soyutlama olması, nelerin soyutlanmış olduğunu bilmeyi zorunlu kılar; aksi takdirde soyut formül gerçeğin kendisi olarak kabul edilirse en üst düzeyde bir saçmalık içerisine düşülür. Bu nedenle de hiç bir zaman için tanımlarla yetinilmez ve gerçeğin tam bir modelini zihinsel planda elde edebilmek üzere geniş betimlemelere başvurulur.

Şimdiye kadar yapılmış olan faşizm tanımlarını da bu mantık içerisinde ele almak zorundayız. Faşizmin ilk olarak ortaya çıktığı dönemlerde, esas olan onun sınıfsal karakterinin ne olduğunun tesbit edilmesiydi. Zira faşist hareket sınıfsal taban itibariyle öylesine karmaşık bir yapıya sahipti ki, gerçekten hangi sınıfın temsilcisi olduğunu bir bakışta ortaya koymak mümkün olmuyordu. Anti-kapitalist demagojisi ve toparladığı halk kesimleriyle, bir yandan bir halk hareketini andırıyor, diğer yandan da

işçi sınıfı ve komünistler üzerine yöneltttiği saldırılarla hakim sınıfların siyasal bir hareketini ortaya koyuyordu. Clara Zetkin, Radek onu «bir küçük burjuva hareketi», Otto Bauer; «her iki sınıfın-proletarya ile burjuvazinin-üstünde yer alan bir devlet gücü», Brailsford; «devlet mekanizmasını ele geçirmiş olan küçük burjuvazinin başkaldırması», şeklinde değerlendiriyorlardı. Bu durum karşısında faşizmin tanımlanması, en başta onun sınıfsal muhtevasının ortaya konması demek olmalıydı ve bu çerçevede Komünist Enternasyonal Yürütme Kurulu onüçüncü oturumunda, **iktidardaki faşizmi,** «finans kapitalin en gerici, en şoven, ve en emperyalist unsurlarının **açık terörist diktatörlüğü»** (abç) olarak tanımladı. Ve bu tanım sorunu esas olarak emperyalist metropoller açısından ele almaktaydı. Faşizmin uluslararası bir karaktere sahip olan finans kapitalin en emperyalist unsurlarının açık diktatörlüğü olduğunun belirtilmesi bunu gösterir. Aksi takdirde yarı sömürge ve sömürge ülkelerin «en emperyalist» burjuvasından, finans kapitalinden bahsetmek zorunluluğu olacaktı. Böyle bir tanım yapma zorunluluğu esasında onun sınıf karakterinin açığa çıkarılması zorunluluğundan doğmaktaydı. Bu tanım bir yandan faşizmin sınıfsal muhtevasını belirlerken, diğer yandan da onun ne türden bir diktatörlük olduğunu kısaca açıklıyordu. «Faşizm, finans kapitalin (...) **açık terörist diktatörlüğüdür».** Bu da faşizmi diğer devlet biçimlerinden ayırd eden diğer bir önemli özellikti. Bunun da açığa çıkarılması zorunluydu. Örneğin, İtalyan Komünist Partisi önderlerinden Bordiga, faşizm ile burjuva demokrasisi arasında bir fark görmüyordu. Halbuki açık bir diktatörlükle, örtülü bir diktatörlük şartları, proletaryanın mücadelesinin gelişmesi açısından önemli farklılıklar arzeder. Bu nokta ileride göreceğimiz gibi Türkiye'deki anti-faşist mücadele açısından önemli bir tartışma konusu olarak durmaktadır. (Gizli-açık faşizm tartışmaları). Bu konu geçmişte de tartışıl-

mıştı. Togliatti'nin şu sözleri bunu anlatır: «Faşizm, finans kapitalin en emperyalist, en şovenist ve en gerici unsurlarının açık bir terorist diktatörlüğüdür. Bu ne demektir? Ve niçin bu anda, tarihi gelişmenin bu aşamasında, bu biçimi, yani burjuvanın en şovenist, en gerici kademeleri tarafından maskelenmemiş **açık diktatörlüğü** (abç) karşımızda buluyoruz?

«Bütün bunlardan sözetmek gerekir, çünkü herkes bu sorunu açığa çıkaramamıştır. Bir dostumla karşılaştım, bu tanımlama kafasında öyle yerleşmişti ki, Gramsci'nin bir makalesinde her devletin bir diktatörlük olduğunu yazmasına hayret ediyordu». (Palmiro Togliatti, Lezioni Sul Fascismo, s. 5.) Gene Togliatti, 'Neden faşizm, neden burjuvazinin **açık diktatörlüğü** (abç) bugün, tam bu dönemde yerleşiyor?' diyor. (Lezioni Sul Fascismo, Palmiro Togliatti, s. 6.)

Dimitrov'un, Komünist Enternasyonal'in VII. Dünya kongresinde okuduğu raporda, Faşizmin daha başka yönlerini betimleyen birçok tanıma daha rastlarız. Örneğin, Dimitrov aynı raporda, «Faşizm, finans kapital iktidarının ta kendisidir, işçi sınıfı ile köylülerin ve aydın kitlenin devrimci kesimlerine karşı örgütlenmiş bir yıldırıcı öc alma hareketidir.» şeklinde bir tanımlamaya da rastlayabiliriz. Bunun yanında Dimitrov şu tür tanımlamalar da yapar:

«Faşizm **sermayenin** (abç) emekçi halka yönelttiği en azgın saldırıdır»,

«Faşizm dizginlenmemiş bir şovenizm ve yağma savaşıdır.» vb. (G.D., Faşizme Karşı Birleşik Cephe, I. Kitap, s. 57.)

Faşizmin, günümüzde yaşanmış bir olgu olarak sınıfsal muhtevasının tartışılması konu dışı kalmıştır. Elbette durum komünistler açısından böyleyse de, faşizme karşı olabilecek her kesim için aynı olduğu söylenemez. Hâlâ birçok burjuva ve küçük burjuva ideologu, faşizmi sermayenin bir saldırısı değil de bir takım hasta insanların, sadistlerin başının altından çıkmış bir iş olduğunu anlatmaya ça-

lışıp dururlar. Bu bir yandan bu konudaki cehaletin ürünüyse de, esas olarak, faşizmin; sermayenin, kapitalist sistemin, kendi adına ürettiği bir çılgınlık olduğunu gizlemeye, kapitalist sistemi korumağa, onu iyi göstermeğe çalışanların iddialarıdır. Bunun ötesinde artık faşizmin sınıfsal muhtevasının ne olduğu konusu komünistler açısından tartışılacak bir sorun olmaktan çıkmıştır. Her devrimci «faşizmden bahsetmemek gerekiyorsa, kapitalizmden bahsetmemek gerektiğini» kavramış durumdadır. Bu açıdan Faşizmin sınıfsal muhtevası üzerine yapılmış olan tartışmalara yer vermeyeceğiz. Bunlardan çok daha önemli olan faşizme karşı mücadelede yapılmış olan hataları irdelemek ve bunlardan günümüz mücadelesi için dersler çıkarmaktır. Faşizme karşı mücadelede birçok deney yenilgiler tanımışsada, örneğin bir Fransa'da faşizme karşı mücadele başarıyla sürdürülebilmiştir. Ancak olumsuz deneylerden alacağımız dersler çok daha fazladır.

Georgi Dimitrov'un, 2 Ağustos 1935'de, Komünist Enternasyonal VII. Dünya Kongresine sunmuş olduğu rapora gelinceye kadar, komünist hareket içerisinde faşizm üzerine detaylı bir analize rastlamak mümkün olmamaktadır. Daha öncesinde faşizmin çeşitli yönleri ve ona karşı mücadele taktikleri ele alınmış, ancak adı geçen rapordaki etraflılığa ulaşamamıştır. Ve raporda açıkça görülen odur ki, komünist hareket saflarında faşizme karşı mücadele açısından birçok hatalara düşülmüştür. Dimitrov raporunda bunlara dikkat çeker.

Dimitrov'un, Sendikalar Enternasyonali Dördüncü Kongresine-1928'de sunmuş olduğu raporda, etraflı bir faşizm tahliline girilmemiş olmasına rağmen, faşizme karşı mücadele taktikleri açısından önemli bir hata ortaya konulmaktadır. Faşizmin açık bir tehlike haline gelmiş olduğu 1920 sonrasında komünist hareketin en belli başlı taktiği, Proletarya Birleşik Cephesi taktiği idi. Ancak bu taktik reformistler tarafından komünistlerin bir oyunu olarak

ele alındı ve cephe sorununa yanaşılmadı. Bu arada birçok komünist de, faşistlerle reformistler arasında hiçbir ayrılığın olmadığı şeklindeki bir anlayışla sol sekter taktikler geliştirdiler. Bu taktikler içerisinde reformistlere karşı faşistlerle uzlaşma bile yer aldı. G. Dimitrov: «Faşizme karşı sonuna kadar uzlaşmaz **ve amansız bir kavga verilmelidir. Sınıf sendikacılığı hareketi ile faşizm arasında hiç bir uzlaşma olamaz.** (abç). Sendikalar Enternasyonali üyeleri, hiçbir zaman ve hiçbir yerde, faşizm ile **ortak** yahut **paralel** eyleme girişmemelidirler. Ve faşistlerin, reformist sendika liderleriyle henüz nihai anlaşmaya ve karşılıklı görüşbirliğine varmamış oldukları, (örneğin, Bulgaristan Öğretmenler Birliği) ve hâlâ birbirleriyle mücadele ettikleri yerlerde, Sendikalar Enternasyonali üyelerinin, reformistlere karşı mücadelede, faşistlerle hiçbir ilişkilerinin olmaması gerekir. Bulgaristan Demiryolu işçileri ve Öğretmenler Örgütlerinde Sendikalar Enternasyonali üyelerinin **işlemiş oldukları bu anlamdaki hatalardan (abç)**, gelecekte titizlikle sakınmaları gerekir. Reformizme karşı mücadele herzaman faşizme karşı mücadele anlamına gelmelidir. Ve faşizme karşı mücadele her zaman reformizme karşı mücadele anlamına gelmelidir.» * demektedir. (G. D., On the Unity of the Workers and Communist Movement in the Struggle for Peace, Democracy and Socialism, s. 51, Foreign Languages Press, Sofia-1964).

Dimitrov'un işaret ettiği bu önemli nokta sosyalistlerin, faşistlere ve reformistlere karşı takınacakları tavrı ortaya koymaktadır. Dimitrov'un eleştiri yönelttiği anlayış, faşizme karşı mücadelenin nasıl yanlış bir biçimde ele alınmış olduğunu göstermiştir. Bu anlayış, aslında, faşizm tehlikesini doğru olarak değerlendirememekten doğmaktadır. Faşizm,

---

(*) Bu kısımın, Ser Yayınlarından çıkan, «Faşizme Karşı Birleşik Cephe, 1. Kitap, s. 38» deki çevirisinde, önemli bir farklılık söz konusudur. Faşizmle, reformizmin aynı görülmesini getiren bir anlam çıkmaktadır. (Bkz. G. D. Oeuvres Choisies, Tome I, s. 353-354, Sofia-Prensse, 1972.)

reformizmin sanki başka bir türü ve onunla eşdeğerli bir olgu olarak görülmüş ve yer yer Dimitrov'un eleştirdiği üzere, reformistlere karşı faşistlerle ortak eyleme girişilmiştir. Aslında işin önemli olan yanı, belirli birkaç yerde faşistlerle birlikte, reformistlere karşı ortak eyleme girip girmemek değil, bunun temelinde yatan, faşizme karşı mücadelenin ne ölçüde ciddiye alındığıdır. Ve gerçekten birçok ülkede, faşizm yaşanmadan, onun nasıl bir tehlike olduğu doğru bir biçimde kavranamamıştır. İtalyan faşizmi, iktidarı ele geçirdikten sonra, aynı tehlike Almanya'da gelişirken, «Almanya, İtalya değildir; aynı olay Almanya'da gerçekleşemez.» anlayışı oldukça yaygındı. Hatta faşizm iktidara geldiğinde bile, «faşizmin yıkılması şimdi daha da kolaylaştı.» gibi anlayışlar devam etmiştir. İşte Dimitrov'un yaptığı faşizm ve demokrasi cephesi ayırımı, yukardaki yanlış anlayışların bir anlamda eleştirisi olarak kavranılmalıdır. Dimitrov'un bir yandan **«kapitalist ülkelerde burjuva demokrasisinin zerresinin kalmadığı çağımızda...»** (Leninizmin Yolunda, s. 80, Günce Yayınları, 1975) derken, diğer yandan burjuva demokrasisinden bahsetmesi, *ancak faşizme karşı güçlerin*, yani reformistlerin ayırd edilebileceği asgari zemin tayini olarak anlaşılmalıdır. Başka türlü bir izah, Dimitrov'un ancak kendi kendisiyle çeliştiği şeklinde olabilir.

Faşizmin, sınıfsal muhtevasının yeterince kavranmamış olduğu konusunda, 3. Enternasyonal de faşizm üzerine hazırlanan, üç rapordan (Dimitrov, Thorez, Togliatti) birini hazırlayan Togliatti, şunları söylüyor:

«Hatalarımızdan bir diğeri ise, faşist diktatörlüğün sınıfsal karakterini, her zaman doğru yere oturtamamak olmuştur. Biz faşist diktatörlüğün kapitalizmin zayıflığından ötürü doğduğunu öne sürmüştük. Bordiga'nın bir konuşmasında, faşizmin oluşmasında, çiftçilerin yararlarından önemle sözedilmektedir. Bu noktadan hareket ederek, faşizmin,

zayıf bir kapitalist ekonomiye sahip ülkelerin rejimi olduğu sonucuna varılıyordu. Bizim bu hatamız, bizim faşizmle ilk ilişkisi olanlardan olmamızdan ötürüdür. Daha sonra, faşizmin Almanya'da vb. nasıl geliştiğini gördük... Örneğin, Almanya'da 1931'de faşist hareketin gelişmesi konusunda bir hükme varılırken de benzeri bir hataya düşüldü. Bazı yoldaşlarımız, faşizmin yenilgiye uğradığını, ülkede bir faşist diktatörlük tehlikesinin varolmadığını, çünkü, emekçi güçlerin bu kadar geliştiği Almanya gibi kalkınmış bir ülke için böyle bir tehlikenin varolmadığını iddia ediyorlardı. Onlar, biz faşizmin yolunu kestik diyorlardı. XI. Plenumdaki bazı konuşmalarda, bu konuya değinilir. Bu da, bizim düştüğümüz hataların aynısıdır; yani, faşist hareketin kitle halinde gelişme olasılığını, gerektiği gibi değerlendirememek. 1932 yılında, Brüning başkanlığındaki hükümetle (Almanya-Kurtuluş) faşist diktatörlüğün yerleştiğini anlatıyorlardı. Dolayısıyla, faşizme karşı artık mücadele etmek gerekmiyordu.

«Bu da bir hataydı. Onlar, sadece burjuva kuruluşlarının gericiliğe dönüşmesini faşizm olarak görüyorlardı. Ancak, Brüning hükümeti, henüz bir faşist diktatörlük değildi.» (Lezioni sul Fascismo, Palmiro Togliatti, s. 10-11)

Artık günümüzde, faşizmin sınıfsal muhtevası **ve onun, burjuvazinin açık bir diktatörlüğü olduğu**nun açığa çıkmış olmasına rağmen, birçokları, hâlâ bunun anlamını, yeterince kavramış değillerdir. Hâlâ, açık faşist diktatörlük ve başka biçimler arasındaki farkları görememektedirler. Bu nedenle de, faşizme karşı mücadelede, proletaryanın devrimci taktiği, proletarya birleşik cephesi ve anti-faşist halk cephesi sorununun çözümü, hep hayal olarak kalmaktadır. Faşizme karşı mücadelede, Proletarya Birleşik Cephesi ve Anti-Faşist Halk Cephesi gerçekleştirilemediği müddetçe, bizimki gibi bir ülkede, faşizm mukadder bir hale gelir. Ve içinde bulunduğumuz bu durum devam ettiği taktirde, tekelci bur-

juvazi gerekli gördüğü anda, açık diktatörlüğünü ilan edebilecektir. Bu söylediğimize karşın, «proletaryanın ve halkın gücüne inanmamak» suçlaması getirilebilir, ama bu, safsatadan başka birşey değildir. Örgütsüz proletarya ve halk hiçbir şeydir. Ve biz de, örgütsüz hiçbir şeye inanmadığımızı her zaman tekrarlayabiliriz. Örgütsüz bir proletaryaya ve halka inanç yeminleri edenler, ancak halk dalkavukları ve iflahetmez oportünistler olabilir. Biz, ancak örgütlü proletaryanın ve halkın herşeye kadir olduğuna ve onun esas örgütünün **proletarya partisi** olduğuna inanırız.

Faşizm ve Faşist diktatörlük yaşanmış olgular olarak açığa çıkmış olmasına rağmen, ülkemiz Türkiye'de onun üzerine olan tartışmalar o kadar açık değildir. Bu tartışmalar içerisinde iki temel tez vardır: Biri bugün ülkede faşist bir diktatörlüğün olduğunu iddia eder; diğeri de olmadığını. Her iki temel tez içerisinde de değişik görüşler yer alır. Faşist diktatörlüğün olmadığını iddia edenler içerisinde yer alan TİP, TSİP, TKP gibi örgütler bütün sorunu Türkiye'de burjuva demokrasisinin olduğu temeline dayandırarak, faşizm üzerine açık olan hemen hiçbirşey söylemeksizin, böyle bir mücadelenin güncelliği sözkonusu değilmişçesine durumu genel laflar ve reformist taktiklerle idare etmeye çalışmaktadırlar. Tabii, faşizm üzerine fazla laf etmediklerinden bazıları gibi enteresan görüşler de üretmemiş olmaktadırlar. İçine düştükleri hata ise genel kavramlarla Türkiye'deki faşizm olayının kavranamıyacağı ve ona karşı mücadele edilemeyeceğidir.

Faşist diktatörlüğün varlığını savunan kanatta ise oldukça değişik görüşler yer almakta ve bunların birçoğu da faşist diktatörlüğün varlığını kendi üzerilerine saldırı geldiğinde keşfetmişlerdir. (Halkın Kurtuluşu ve Halkın Yolu gibi). Bu kanatta da iki esaslı ayırım mevcuttur: Biri, **açık faşist diktatörlüğün** varlığını savunanlar; diğeri de, bunun **gizli** olduğunu savunanlar. Birçok grup olması dolayısıyla

herbirinin görüşünü nüanslarına kadar ele alıp değerlendirmek, pratik açıdan fazla bir yarar getirmeyecektir. Biz her iki kanattan birer örnek olarak, Devrimci Yol ve Halkın Kurtuluşu'nun konu üzerine olan görüşlerini alıp, değerlendireceğiz. Bunların eleştirileri, bunlardan nüanslarla ayrı olanların da büyük ölçüde eleştirisi olacaktır.

Bütün bunların dışında bir de, Çin şabloncularını tüm diğer gruplardan ayırd eden «sosyal faşizm» sorunu vardır ki, bu marksizm düşmanı görüşü de Halkın Kurtuluşu'nun görüşleriyle birlikte ele alacağız.

«SÖMÜRGE TİPİ FAŞİZM», «GİZLİ FAŞİZM», «SÜREKLİ FAŞİZM», «KURUMSAL FAŞİZM» YA DA «OLİGARŞİK DİKTA»

Devrimci Gençlik, şimdi de Devrimci Yol dergileri, kesin olarak hangi adla adlandırılabileceği belli olmayan yukarıdaki terimlerden herhangi biriyle ifade etmeğe çalıştığı bir tür devletten söz edip durmakta, bunun ne olduğunun izah edilmesi istendiğinde sürekli yeni tanımlar ve terimler üretip durmaktadır. Bu nedenle de bu yazarların söylediklerini bir noktada yakalamak mümkün olamamaktadır. «Zora dayanmayan burjuva demokrasisi»nden yola çıkıp, «burjuva demokrasisiyle uzaktan yakından ilişkisi olmayan», «temsili demokrasi» ile yol alıp, devlet biçimi, yönetim biçimi, yönetim metodları vb. gibi bir sürü terimle son bulan devlet biçimi ve faşizm tahlilleri üzerinde inceleme yaparken bir mantık zinciri yakalayabilmek mümkün değildir. Esas olan hep kaypaklıktır. Ne taraftan sıkıştırılırlarsa «Hayır, yanılıyorsunuz, bizim torbamızda ondan da var. Biz onu da biliyoruz.» diyebilmektedirler. Ama, bir nokta dikkatlerden kaçmamaktadır. DG-DY'un, faşizmi açıklarken hiç rastlanmayan devlet tipi, devlet biçimi vb. kavramlar, onların literatürüne, açıkları kendilerine gösterildiğinde girebilmektedir. Bu

tavır, dürüst bir biçimde kendi hatasını görerek bir düzeltme amacıyla ortaya konulmuş olsa, kimse onlara proleter ahlaktan yoksun olduklarını söyleyemezdi. Ama «DG-DY» dergileri, «Bak bunu unutmuşsunuz» denildiğinde «Yok canım, biz onu unutmadık, onun burada yeri var.» mantığıyla işi idare etmeğe çalışmakta, bu arada fazla göze batar olan cahilliklerini de kendi yazılarında tahrifat yaparak anlatmaya çalışmaktadırlar.

D.G'in faşizm üzerine olan görüşleri, 2. sayıdaki «Anti-faşist Mücadele Karmaşık Bir Görevler Bütünüdür.» başlıklı yazıyla ve bir broşür ile ortaya konuldu. Ortaya konan görüşün bir tek temeli vardı: Kesintisiz II-III'den ödünç alınan **«sömürge tipi faşizm».** * Bu arada Kesintisiz II-III'den gelen bir şey daha var: «Oligarşik dikta»

Kesintisizlerin laflarına sadık kalma anlayışı, başlarına aynı şey için iki diktayı bela etmiş görünüyor:

Sömürge tipi faşist dikta.

Oligarşik dikta.

Bu ikisi aynı anlama gelir mi, gelmez mi? onu irdelemeden lafıza sadık kalmanın getirdiği saçmalığı görmek gerekir. Ortada bir tek Türkiye'deki siyasi yapı var ve onu tanımlayan iki ad; yani iki devlet biçimi. Oligarşik diktanın ne olduğuna daha önceki yazılarımızda değindik. Onun için burada tekrar aynı şeyi ele almayacağız.

---

* Esasında terimlerin içerikleri önemli olmakla birlikte dillerin mantıksallığı gereği terimlerin içerikle uygunluk göstermesi gerekir. **Sürahiyi** tarif edip, ne önemi var buna **armut** diyelim demeye hakkımız yoktur. Şimdiye değin oluşmuş olan dil mantığını yeniden kurmakla, bir yığın tanımlar yaratarak kavramların sağladığı düşünce kolaylığını yok etmek durumunda kalırız. Bu açıdan da, bizim gibi bir ülkenin siyasi yapısının «sömürge tipi faşizm» diye terimlendirilmesi iki noktada yanlış olur.

1 — Türkiye sömürge değil, yarı sömürgedir.

2 — İçinde yaşadığımız koşulların bu terimle adlandırılması, faşizmin, bizim gibi ülkelerde daha «demokratik» olduğu gibi bir anlama gelebilir. Tabii bu işin terimsel yanı (!)

Herkesin kabul edeceği bir gerçek vardır: İnsan derdini ne kadar özlü ve kısa anlatırsa o kadar iyidir. Dostlarımız ne diye aynı diktaya iki ad takarlar da akılları karıştırmaya çalışırlar? Faşizmin oligarşik bir yönünün de olduğunu belirtmek içinse, bu heryerde böyle olur, ve özel terim gerektirmez. Hele hele oligarşik devlet biçimi diye bir devlet biçimi de yoksa, böyle bir terime hiç ihtiyaç yoktur. **«Oligarşik dikta»** diye laf etmek, böyle bir devlet biçimi varmış gibi bir izlenim uyandırıyor (!) Halbuki «D.G-D.Y» yazarları yabancı dil merakıyla sadece, «azınlık yönetimi-azınlığa ilişkin» demek istiyorlarsa **«oligarşik»** deyip keserler, ama bunun peşine bir de dikta kelimesi eklediler mi, herkes 'acaba bu yeni bir devlet biçimi mi acaba?' diye sorar. «DG-DY» yazarları da «Hayır, bu **sömürge tipi faşizmdir»** der ve kurtulduklarını sanırlar. Ama herkes sormaya devam eder: «Ne diye bu devlete bir göbek adı bir de nüfus kayıt adı takıyorsunuz? Şuna tek isim verin, birini de atın.» Ama hiçbirini atamaz dostlarımız. Çünkü ikisi de Mahir Çayan'ın yazıları arasında geçiyor. Atarlarsa «inkârcılık» olur. Zaten dostlarımızın tüm diğer konulardaki tavırları da bu değil midir? Öncü savaşı, silahlı propaganda, politikleşmiş askeri savaş stratejisi gibi talî (!) konularda da böyle olmamakta mıdır?

DİMİTROV, «FAŞİZM TANIMLANAMAZ» Mİ? DİYOR

«DG-DY» yazarları yukarıdaki kargaşadan kurtulabilmek için ufak bir Dimitrov tahrifatı ile işe başlıyorlar. Nesebi gayr-ı sahih bir devlet biçimi yaratmaya yeltenirken, bir yerlerden icazet almak ihtiyacında hissediyorlar kendilerini ve bunu Dimitrov'da bulduklarını zannediyorlar. «Faşizm Konusunda Bir Kaç Söz» söylerken şöyle diyor dostlarımız :

«Fakat burada içine düşülmemesi gereken bir diğer yanlış eğilim de **faşizmin kesin, katı tanımla-**

masını yapıp (a. b. ç.) onun kurallarını bulmaya çalışmaktır. Bütün ülkeler ve halklar için geçerli bir faşizm şeması ortaya koymak yanlış olacaktır. Bu gerçek mücadeleyi sürdürmemize yardım etmeyecek, zararlı olacaktır». (Dimitrov) (Emperyalizm ve Yeni sömürgecilik» adlı broşür, s. 85)

Şimdi, Dostlarımızın atladığı tek kelimeyi ekleyerek, Dimitrov'dan yaptıkları alıntıyı yeniden aktaralım:

«Faşizm, **gelişiminin** (abç) bütün ülkeler ve halkları için geçerli, evrensel herhangi bir şemasını ortaya koymak büyük bir hata olur.» (G. Dimitrov, Oeuvres Choisies Tome 2, s. 99)

Gördüğümüz gibi Dimitrov, faşizmin gelişiminin şemasından söz ediyor. Dostlarımız ise faşizmin kendisinden. İkisi çok ayrı şeylerdir. Dostlarımız bu küçük düzeltmeyi yapmakla, faşizm üzerine yapılmış olan tanımların bağlayıcılığından kurtulacaklarını düşünüyorlar. Zaten söyledikleri tamda bu; ve Dimitrov'u katalizör olarak araya sokuyorlar. «Fakat burada içine düşülmemesi gereken bir diğer yanlış eğilim de, faşizmin kesin ve katı tanımlamasını yapıp, onun kurallarını bulmaya çalışmaktır. Evet bir şeyin kesin tanımlamasını yapmayacaksın ki, herzaman kıvırtabilesin! İşte bu da, oportünizmin harekat alanı açmak için kullandığı taktiğin ta kendisidir. Belkide gerçek bir saflıkla Dimitrov'un da böyle düşündüğünü zannetmiş olabilirler. Ama şu akıllarına hiç gelmez mi? Dimitrov ne halt yemeğe, «Faşizm finans kapitalin...» diye başlayan tanımı yapmıştır? Aynı tanımı kendileri de elli defa tekrar etmemişler midir? Tanımların herşeyi anlatamıyacağını söylemiş olsalardı, bu doğru olurdu. Ama niyet o değil. Bunun bir tek adı vardır: Kaş yapayım derken göz çıkarmak. Çıkardıkları gözler kendi gözleri olsa yanmayacağız, ama başkalarının gözlerini çıkarıyorlar.

Faşizmin tanımı yapılır. Zaten birşey tanımlanamıyorsa ne olduğu da bilinmiyor ya da yok de-

mektir. Konu üzerine olan bilgi ölçüsünde kesin tanımlar yapılır ve bu tanımların hangi sınırlar içerisinde geçerli olduğu biliniyorsa da doğru olurlar. Dimitrov'un da söylemek istediği faşizmin tanımının yapılamayacağı değil, onun **gelişiminin** ve faşist diktatörlüğün her ülkede kazanacağı özgül yanların incelenip açığa çıkarılması gerekliliğidir.

Ama sorunu bir kez «DG-DY» yazarları gibi koyup, Dimitrov'a da «eskimiş» anlamında «klâsik» deyiverdin mi, artık faşizm üzerine tahlil alanı serbest kalmış demektir. Bu alanda Mahir Çayan'dan kelimeleri aldığın gibi Dimitrov'dan da sadece kelimeleri ve onları istediğin yere, örneğin, oligarşinin üzerine yapıştırır «Oligarşik sömürge tipi sürekli kurumsal gizli faşist diktatörlük» icad eder, şeker külâhlarına doldurur, sevinsinler diye bayramlarda yoksul çocuklara dağıtırsın!

OLİGARŞİ — FAŞİZM İLİŞKİSİ

Gelelim «DG-DY» yazarlarının faşizm tanımı «belâsından» bu şekilde kurtulduktan sonra oligarşi, faşizm ilişkisini nasıl kurduğuna. Zorunlu olarak, arkadaşların görüşlerini tahrif etmemiş olmak amacıyla alıntıları uzun tutmak zorunda kalacağız.

Arkadaşlar soruna derinden giriyorlar. Ta finans kapitalden. Bu arada, Türkiye'de de tekelci sermaye dedikleri şeyi «Lenin'in finans kapital tanımı yerine ve anlamına kullanacaklarını» (Emperyalizm ve Yeni Sömürgecilik, s. 79) belirtiyorlar. Ve şöyle diyorlar:

«Kendi iç dinamizmi ile gelişen ve belli bir tekelleşmenin ürünü olarak ortaya çıkan mali sermaye, ülke ekonomisine hakim duruma geldi. Ekonomideki hakimiyet, kendini siyaset alanında da gösterdi. Mali sermaye, ekonomisinden siyasetine, ülke yönetimine kadar egemen oldu. Devlet artık bütün burjuvazinin değil, bir azınlığın, yani mali sermayenin kontrolüne ve denetimine geçmişti. İşte, bu azın-

lığın yönetimi oligarşik bir yönetimdir. Burjuvazinin bütününün iktidarı yerine bir azınlığın yönetimi, burjuva demokrasisinin yerini oligarşik yönetim ilkelerinin alması anlamına gelir. «... finans oligarşi ve oligarşik yönetim olarak adlandırılan işte bu yönetimdir.» (Emperyalizm Ve Yeni Sömürgecilik, s. 79-80)

Bu paragraftan, siyasi planda cereyan eden olaylar açısından anladıklarımız neler? 1 — Burjuvazinin bütününün yerine bir azınlığın yönetimi geçti. 2 — Burjuva demokrasisinin yerini oligarşik **yönetim ilkeleri** aldı. Burjuva demokrasisi cehennem olup gitti. Burada «DG» yazarları elimize iki kavram verdiler: **Azınlığın yönetimi** ve oligarşik **yönetim ilkeleri...** Devlet biçimi terimi henüz saflardan uzak. Onu, Afanasiev'i okuyunca keşfedecekler. Ama yukarıdaki 1. ve 2. maddeler arasındaki bağlar bize zorunlu olarak, devlet biçiminin oligarşik dikta olduğunu söylettirir. Bu, **yönetim ilkeleri** dedikleri daha sonra **yönetim metodları** halini aldı ve faşizmi tanımlamada kullanıldı. Metropoller için yapılan bu tahlil sonucu, buralarda, faşizmin de, burjuva demokrasisinin de olmadığı ama oligarşik dikta diye bir devlet biçiminin olduğunu söylüyorlar. Gene metropoller açısından oligarşik dikta - faşizm ilişkisi konusunda da şöyle diyorlar:

«Diğer sınıfların egemenliğine veya sadece her türlü baskıya, teröre faşizm denemez. Dünya çapında faşizm, tekelci sermayenin varlığıyla ortaya çıkmıştır. **Öz olarak, bütün tekelci iktidarlarda yani oligarşik yönetimlerde** (yönetim biçimi ile devlet biçiminin aynı şeyler olduğunu daha sonra belirttiler-Kurtuluş) **vardır.** (abç) Ama belirleyici duruma belirli tarihi anlarda geçmektedir.» (Ne demekse?) (Emperyalizm ve Yeni Sömürgecilik, s. 85). Burada söylenenler, oldukça açık görünüyor. Oligarşik devlet biçimi içerisinde faşizm vardır; ama belirleyici değildir. Zaten belirleyici hale gelirse, o öbürüne kendi karakterini verir; yani devlet artık, oligar-

şik değil, faşist devlet olur, yahut, saçmalamak pahasına, oligarşik faşist (!) devlet olur.

Yarı sömürge ülkelerdeki durum anlatılırken, oligarşinin farklılığı şöyle dile getiriliyor:

«...**oligarşi,** geri bıraktırılmış ülkelerde, gelişmiş ülkelerden farklı bir yapıya sahiptir. Ortak yanları, daha doğrusu bu yapılara damgasını vuran tekelci sermaye (yani, mali sermaye; yani finans - kapital - bu anlamda kullandıklarını belirtmişlerdi - Kurtuluş) olgusudur. Söz konusu olan bu farklılık, gelişmiş ülkelerde, bunun sadece finans oligarşisinin **yönetim biçimi** (abç) (daha sonra belirttikleri üzere **devlet biçimi)** olması, sömürge ülkelerde ise, diğer sınıf ve tabakalarla girilen ittifaktır.» (age., s. 90)

Metropollerdeki oligarşi ile, geri bıraktırılmış ülkeler oligarşilerinin aynı ve ayrı olan yanları işte bunlar. Ve biraz aşağıda geri bıraktırılmış ülkenin oligarşisinin sınıfsal kompozisyonu şöyle tanımlanıyor:

«...bu tekelci sermaye, yabancı ve yerli tekellerle işbirliğinde bulunan, tefeci-bezirgan sermaye ve feodal kalıntılarla yönetimi paylaşmaktadır... Bu ülkelerdeki egemen ittifak, emperyalizm ve onunla bütünleşmiş tekelci burjuvazi ve bunlarla işbirliği halindeki ticaret sermayesi, tefeci tüccarlar, büyük toprak sahiplerinin üst kesiminden oluşmaktadır... İşte, geri bıraktırılmış ülkelerdeki oligarşi budur.» (age, s. 90-91) (Ayrı kategoriler de nasıl biraraya getirilmiş, okudukça öğreniyoruz.)

Neymiş? İşte oligarşi buymuş. Anlamak gerçekten zor. Tanımları kesin yapmamak gerekir, diyorlardı ya; onu uyguluyor dostumuz. Peşpeşe gelen bu iki cümle, sözde aynı şeyi anlatıyor ve birbiriyle alakası yok. Birinci cümlede «tekelci sermaye», «...tefeci bezirgan sermaye», «feodal kalıntılar»; ikinci cümlede «emperyalizm», «...tekelci burjuvazi», «...ticaret sermayesi», «...tefeci tüccarlar», «büyük toprak sahiplerinin üst kesimi» oligarşi içerisin-

de yer alırmış. D.G. yazarı iki cümle arasında, Türkiye'deki siyasal yapıyı nasıl da altüst ediyor? Ayrıca, bunca kalabalık bir güruh niye oligarşi oluyor? Şimdi oligarşinin ne olduğunu anladıktan sonra (!) bir komediyi gözler önüne serelim. D.G. yazarları «Kurtuluş'un sefaleti»ni anlatırken, Kurtuluş'tan yaptığı bir alıntıyla başlıyor ve şöyle diyor:

«'Evet arkadaşlar, dediğimiz gibi, Fransa'da da oligarşik diktatörlük, Türkiye'de de oligarşik diktatörlük vardır. Ama içerikleri farklıdır bunların. Birinde (Fransa) oligarşi, finans-oligarşisi; diğeri (Türkiye) ise tekelci burjuvazi, büyük toprak sahipleri ve emperyalizmi de içeren bir oligarşidir' (KSD, S. 5, s. 85). Bu bilgilerimizi 'KSD' sayı 3, s. 83'den tamamlayabiliriz. 'Oligarşik dikta, demokrasinin sınırlarının, emperyalizm, yerli tekelci burjuvazi ve toprak ağalarının en irilerine kadar daraldığı bir devlet biçimidir.' Bu bilgimizi (Fransa)ya uygularsak, orada da demokrasinin sınırlarının, finans oligarşisine kadar daraldığını söyleyebiliriz.

«Şimdi daha iyi öğrendik 'KSD', Fransa'daki siyasi yapı ile, Türkiye'deki arasındaki farkı. **Demokrasinin sınırları, Türkiye'de Fransa'dan** daha genişmiş! (abç)» (Devrimci Gençlik, Sayı 14, s. 11)

Arkadaşlarımız, gerçekten, espiriyi çok seviyorlar. Şimdi, devrimci gençliğin, metropollerde ve geri bıraktırılmış ülkelerde oligarşiyi tanımlarken söylediklerini hatırlayalım ve hep birlikte gülelim:

«Bizim gibi kapitalizmin kendi iç dinamiğiyle gelişmediği, çarpık gelştiği, yeni sömürge ülkelerde demokrasi, sadece kapitalist sömürünün dar çerçevesi içine sıkışıp kalmıştır. (Sanki başka türlüsü olurmuş gibi!) Sonuçta hep mülk sahibi sınıflar içinde bile belli bir azınlık-tekelci burjuvazi, ağalar, tefecilerin en irileri- **için bir demokrasi olarak kalır** (abç). Açıktır ki, bu burjuvaların tümü için bile demokrasinin (burjuva diktatörlüğünün) olmaması anlamını taşır.» («öğrenci gençlik hareketinin

Devrimci Birliğini sağlamak zorunluluktur.» Sayı 1, sayfa 2)

İşte bunlar da, D.G. in söyledikleri. Neymiş? Fransa'da demokrasinin sınırları, Türkiye'den daha darmış! İnsan ağlanacak haline işte böyle güler.

DG şu Soruyu Soruyor:

«Burjuva demokratik devrimlerin sömürge ülkelerde tamamlanmamış olmasından dolayı, burjuvazinin güçsüzlüğünden dolayı bu ülkelerdeki yönetimi ne olarak adlandıracağız. Batılı anlamda burjuva demokrasisinin kalıcı demokratik hak ve özgürlüklerin işçi sınıfının gerek nicelik, gerekse nitelik olarak güçsüzlüğünün kazandırdığı mevzilerin yokluğundan dolayı bu sistemi nasıl yorumlayacağız? İşte sorun bunun tesbitinden kaynaklanmaktadır.» (Emperyalizm ve Yeni Sömürgecilik, s. 83-84)

Çok masum bir soru ve araştırmacı edasıyla masum cevaplar getirileceği sanılıyor. Ama yanılmayalım. Bütün oligarşik devlet biçimi tanımlamalarına rağmen, yeni bir devlet biçimi daha tanımlanacak. **Oligarşik yönetimden** faşizme geçişi şöyle yapıyoruz:

«Diğer gerici sınıflarla ittifakının kaçınılmazlığından dolayı, uluslararası ilişkileri ve işbirliği yaptığı sınıf ve tabakalarla ilişkileri gereği, OLİGARŞİK yönetim*, işçi ve emekçi kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerini kısıtlamaya gitmektedir. Ülkede burjuva demokratik devrim tamamlanmamış olduğu, burjuvazinin zayıflığından dolayı, batılı anlamda burjuva demokrasisinden bahsedilemez. Biz buna 'SÖMÜRGE TİPİ FAŞİZM' diyoruz. Klasik

---

* Dikkat edilirse burada da bir saçmalık var. Şöyle ki; oligarşik yönetimin diğer gerici sınıflarla ittifakından sözediliyor. Halbuki daha yukarıda gördüğümüz üzere, o 'diğer gerici sınıf ve tabakaları' sepete doldurur gibi oligarşinin içine doldurmuştular. Şimdi karşımıza öyle bir yönetim çıktı ki, bu başka sınıflarla ittifak yapıyor. Yukarda da bu sınıflar ittifakının yönetimine, oligarşik yönetim diyorlardı. Saçmalık mı ararsın, sepet sepet. Belki de yukarıda saydıklarının dışında gerici sınıflar vardır. Örneğin, köleciler falan.

burjuva demokrasisiyle uzaktan yakından ilintisi olmayan bir yönetimdir. Ancak temsili nisbi bir demokrasiden söz edilebilir. Bu ise genellikle parlamenterazim şeklinde kendini gösterir.» * (age. s. 92)

Dostlarımız neye sömürge tipi faşizm dediklerini kısaca belirttiler. Hemen ardından gelen cüm-

---

* «Klasik burjuva demokrasisi»nden anlaşılması gereken serbest rekabetçi döneme ait burjuva demokrasisi olmalı. Doğrudur, serbest rekabetçi dönemin burjuva demokrasisi günümüz devlet biçimlerinden farklıdır. Ama Türkiye'deki yapının bununla uzaktan yakından bir ilişkiye sahip olmadığı konusundaki yeminler niye? Üstelik belirli ilişkilerde var. Parlamento, kuvvetler ayrılığı prensibi, genel oy hakkı gibi.. Yazarımızın yumurtladığı bir diğer cevher de «temsili nisbi demokrasi» lafı. Bunun Türkiye'ye ait olduğunu klasik burjuva demokrasisinin bununla ilişkisinin olmadığını da yemin billah anlatıyor. Yurttaşlık Bilgisi dersi de okumamışsa anlatalım.

Bır : Klasik burjuva demokrasisi dediğiniz nesne «temsili»dir. Demokrasi doğrudan yahut temsili olarak icra edilir. Doğrudan demokrasi, unsurlarının her kararda bir araya gelip azınlığın çoğunluğa uyma prensibine bağlı olarak yürütülen demokrasidir. Böyle bir demokrasiye sınıflı toplumlar içerisinde ilk çağdan sonra rastlanılmamıştır. Pek tahmin etmeyiz ama, dostlarımız klasik burjuva demokrasisinin böyle işlediğini zannediyorlarsa ayıp ediyorlar.

Temsili demokrasi de karar verme hakkı seçilen temsilcilere devredilir. O temsilciler (çeşitli adlar alabilirler) temsil ettikleri unsurlar adına demokrasinin yürütülmesine katılırlar. Bu böyle.

İki : «Temsili nisbi demokrasi» lafı içindeki **nisbî** sözcüğü; nisbi demokrasi ve tam demokrasi: Yazarımızın ayrıbir kavram yaratmak üzere kullandığı bu **nisbi** sözcüğü demokrasi konusunda demin yukarda söz konusu ettiğimiz cehaletten daha da derin bir cehaletin belgesidir. Burada geçerken belirtelim, yazar elimizden kurtulabilmek için kelimelerle uğraştığımızı iddia edecektir. Peşin peşin hatırlatalım. Bazan bir tek kelime bütün bir oportünizmi açığa çıkarabilir. Sözün kime ait olduğunu da bilirler herhalde. Demokrasinin nisbi olmadığı nerede görülmüştür acaba? Dostlarımızda oportünistler gibi tam demokrasi diye bir olguya mı inanmaktadırlar? Bilmezler mi ki demokrasi saf olamaz, sınıfsaldır. Bilmezler mi ki tam demokrasi komünizmde gerçekleşir ve bu da *onun sönmesi demektir.* Bunun dısındaki demokrasininde ancak nisbi olacağını hatırlattığımızda «elbette biliyoruz» diyeceklerdir. Ama hatırlatılmadığı müddetce de yeni kavramlar üretebilmek icin **nisbi** lafını ayırdedici birşeymiş gibi kullanmağa devam edeceklerdir.

lede yemin eder gibi, bunun burjuva demokrasisiyle **hiçbir ilişkisinin** olmadığını belirttiler ve bir altındaki cümlede de burjuva demokrasisiyle olan ilişkisinden söz ettiler. Buna süper saçmalık denilmez de ne denilir? Hem Klasik burjuva demokrasisiyle hiçbir ilişkisi yoktur, hem de nisbi bir ilişkisi vardır. Bu da diyalektiğin cilveleri galiba (malum zıtların birliği). Nedir bu Temsili nisbi demokrasi? Nedir bu parlamentarizm? Bunlar burjuva demokrasisiyle olan ilişkiler değil midir? Burjuva demokrasisinde, **Temsili nisbi demokrasi** değil de, **doğrudan** mutlak demokrasi mi sözkonusudur? Parlamentarizm burjuva demokrasisinin icadı değil midir? Bunlarla faşizm izah edilmez, ancak saçmalanır. Hem bu lafları edip, hem de bunların faşizmle olan ilişkisini nasıl kurduklarını ileride göreceğiz. Ama buraya kadar faşizm adına hiçbirşey tanımlayamadılar. Bu temsili demokrasi, parlamentarizm laflarıyla birlikte, o meşhur batı demokrasilerine izafeten **sömürge tipi demokrasi** deselerdi daha mantıklı olurlardı herhalde.

Yukarıya yaptığımız alıntının hemen altında, bu sömürge tipi faşizmin, işçi sınıfının haklarını nasıl kısıtlayıp, ne şekilde işlediğini anlatıp, yeni bir konuya geçiyorlar:

«Bazen bu sömürge tipi faşizm, **sandıksal demokrasiye** (abç) (sandıksız 'batı tipi' demokrasiler var mı acaba?-Kurtuluş) itibar edilmeden açıkça icra edilir. (Faşizmin bazen açık, bazen kapalı olma esprisi burada yatmaktadır.) (tam bir espri!-Kurtuluş). **Ancak açık icrası sürekli değildir.** Genellikle ipin ucunu kaçırdığı zaman başvurduğu bir yöntemdir». (a.g.e. s. 92)

DG bir de bu sömürge tipi faşizmin, klasik faşizmden şöyle farklı olduğunu anlatıyor:

«Ve klasik anlamdaki faşizmden belirli farklılıklar içermektedir: Birincisi, aşağıdan yukarıya orta sınıf ve tabakaları peşine takarak iktidara gelmemiş, aksine bir siyasi yönetim olarak yukardan şe-

killendirilmiştir. Klasik faşizm, küçük ve orta burjuvazinin, genel olarak emekçi halkın düzene karşı hoşnutsuzluğunu istismar ederek, onları boş sloganlar etrafında toplayarak siyasi iktidara yöneltir... Sömürge tipi faşizm ise burjuva demokratik devrimin tamamlanmamış olmasının getirdiği tekelci sermayenin maddi temelini teşkil ettiği, diğer sınıflarla ittifakın korunduğu bir sistemdir. (Aynı Dimitrov'un Bulgaristan üzerine söylediklerine benziyor-Kurtuluş) İkincisi, klasik anlamda Almanya'da ve İtalya'da görülen faşizm, finans kapitalin en gerici, bağnaz kesiminin açık, kanlı diktatörlüğüdür. **Sömürge ve yarı-sömürge** ülkelerde ise diğer gerici sınıf ve tabakalar da bu yapı içindedir.» (Yugoslavya'da, Bulgaristan'da olan bundan farklı mı acaba, ve Dimitrov'dan farklı ne anlatır DG yazarı?-Kurtuluş) (Emperyalizm ve Yeni Sömürgecilik, s. 94)

DG yazarının farklı, yeni dediği her iki olgu da Dimitrov'un anlattığı şeyler ve DG herkesi sersem zannediyor galiba. Dimitrov zamanında, yarı-sömürge ülkelerde benzeri şeyler cereyan etmiştir ve Dimitrov da bunları, DG'den daha derli toplu anlatmıştır.

Görüldüğü gibi oligarşik yönetimle başladık, sömürge tipi faşizm diye birşeye ulaştık. Bu devlet biçimimidir, yönetim biçimimidir, nedir belli değil. Bunun da iki cins olduğunu gördük; açık, kapalı. Burada bir dertleri daha var dostlarımızın. Acaba bu bahsettikleri açık sömürge tipi faşizm, kapalı sömürge tipi faşizm mi, yoksa, açık ve kapalı faşizm mi? Hepsi birden sadece bol bol terim. Buradaki ikinci önemli katkı, faşizmin bir açık, bir de kapalı cinslerinin olduğudur. Faşizmin, kendilerinin de tekrarlayıp durdukları tanım gereği açık bir diktatörlük olduğunu biliyoruz. Peki, bu açık diktatörlüğün bir daha kapalı bir diktatörlük diye tanımlanması saçmalık değil midir? O zaman faşizm nedir? Ama dostlarımız baştan belirtmişti: «O tanımlanamaz. Herkes istediği gibi bir tanım yapabilir.»

Sorunun bir başka yanı şu: Açık faşizm ve kapalı faşizm, ikisi tek bir devlet biçimi mi, yoksa ayrı ayrı devlet biçimleri mi? Ve sömürge tipi faşizm bir devlet biçimi mi? Bu sorunun cevabı dostlarımızda yok. Ama pratikten çıkarmağa çalışalım. Örneğin, Şili'nin bugünkü yönetimini açık faşizm diye niteliyorlar ve Türkiyedeki yönetime de gizli faşizm diyorlarsa her ikisinde de aynı devlet biçiminin hüküm sürdüğünü söylemek için deli olmaları gerekir. O taktirde açık faşizm ve gizli faşizm, ayrı ayrı iki devlet biçimidir. Pekala ne diye ayrı iki devlet biçimine sömürge tipi faşizm diye ad takarlar? Mahir Çayan da var ya! kullanmazsan geçmişi nasıl istismar edeceksin.

«DG-DY» un faşizm üzerine olan bu çeşitlemelerini gördükten sonra açık faşizm, gizli faşizm, burjuva demokrasisi konusundaki diğer saçmalıkları görelim. Şimdiye değin yaptığımız alıntılar da «DG-DY» un neye faşizm deyip, neye burjuva demokrasisi dediği pek belli olmadı. Ama elimizde bu konuya açıklık getiren (!) iki broşür daha var: «Faşizm Üzerine Birkaç Söz-KSD Eleştirisi-Devrimci Gençlik Yayınları» ve «Faşizm, anti-faşist mücadele, TÖB-DER Genel Merkezi Yönetiminin broşürü üzerine-devrimci öğretmen.» Bu iki broşür, faşizm konusunda eksik kalan noktalara açıklık getiriyor (!)

Bunlardan «KSD eleştirisi» adlısı malum, bizim görüşlerimizin rezaletini (!) açığa çıkartıyor. Dert, ta «DG» in 2. sayısından başlıyor. Daha sonra tahrif ettikleri kendi sözleri ile:

«Burjuva demokrasisi, burjuva diktatörlüğünün bir biçimidir. Burjuvazinin baskı ve teröre dayanmayan, **esas olarak** (abç) barışçıl yollarla sürdürdüğü yönetimidir. Faşizm ise burjuvazinin terörcü diktatörlüğüdür.» (Devrimci Gençlik, sayı. 2, s. 3)

Devlet konusunda aramızdaki ayrılığın temelinde bu cümle yatmaktadır. Bir cümleyle de bir hareket yargılanmaz denebilir. Ama cümle, «allah yoktur», «allah vardır» gibi bütün bir düşünüşü belirle-

yecek temel bir önermeyse, adama «kafir» de denebilir, «mümin» de. «DG» in cümlesi de böyle bir cümle. Bu konuyu daha önceki sayılarımızda etraflıca ele aldık. Tekrara gerek yok. Bizim eleştirilerimizden sonra «DG» yazarı, başladı kıvırtmaya. Böyle demekle, haksızlık etmiyoruz. «DG» yazarı yaptığı gafı örtmek üzere kendi yazdığını değiştirmeye kalktı ve «KSD eleştirisi» adlı broşürde şöyle söylemiş olduklarını iddia etti:

«KSD bu iddiasına 'DG'den yaptığı şu alıntıyı dayanak göstermektedir. 'Burjuva demokrasisi, burjuva diktatörlüğünün bir biçimidir. Burjuvazinin **esas olarak** (abç) baskı ve teröre dayanmayan barışçı yönetimidir. Faşizm ise burjuvazinin baskı ve teröre dayanan diktatörlüğüdür,» (KSD Eleştirisi, sayfa 16)

Aradaki farklılık çok küçük, **«esas olarak»** ifadesinin yeri değişmiş. Birinci cümlede **«esas olarak barışçı yollarla...»** şeklinde, ikinci baskıda ise **«esas olarak baskı ve teröre dayanmayan»** şekline girivermiş. Şimdi, bu kadar farklılıktan ne çıkar, denilebilir. Oportünizmin ta kendisi.

Bakın ne diyor dostumuz:

«KSD, yönetim biçimine ilişkin tanımlamamıza karşı çıkarken, çok açık bir şekilde hileye başvuruyor. **Biçime** ilişkin olan ifadeyi, öze ilişkin bir ifade olarak göstererek (*veya ikisi arasındaki ayrılığı fark edemeyerek*) eleştiriye kalkışıyor ve Lenin'in devletin özüne ilişkin olarak söylediği sözleri bıkıp usanmadan tekrarlayıp duruyor. Burada adeta bizim ikinci cümlemize karşı birinci cümlemizi ispat etmeye (!) çalışıyor. İki cümleyi birbirinden koparark yorumluyor ve birinci cümleye rağmen, bizim burjuva demokrasisinin bir diktatörlük olduğunu reddettiğimiz sonucunu çıkarmaya çalışıyor.» (KSD Eleştirisi, sayfa 17)

İddiamız biraz daha farklı. Demokrasinin diktatörlük olduğuna reddettiklerini **değil, daha temelden**, diktatörlük kavramının ne olduğunu bilmedik-

lerini iddia ediyorduk. Çünkü diktatörlükten bahsetmelerine rağmen, burjuva demokrasisinin baskı ve teröre dayanmadığını söylüyorlardı. Yukardaki alıntıda kıvırtmanın nasıl yapıldığını görüyoruz. Onlar bu söylediklerini biçim* açısından söylemişler, bizde hile yapıp özden bahsediyorlarmış gibi eleştirmeye kalkışmışız. Acaba durum söyledikleri gibi öz-biçim meselesi mi? Burjuva demokrasisinin baskı ve şiddete dayanmadığını bu biçimde söylemek nasıl biçim için olabilir? Türkçede kelime bol. Daha sonra nasıl hatırlayabilmişler «biçime ilişkin», «görünüşte» gibi kelimeleri? Onlar bu yazıları yazarlarken bu kelimeler yokmuydu ortada? DG o yazıları yazarken devlet biçimi, tipi gibi kavramlara kesinlikle yer verilmemiştir. Ve DG **Kurtuluş'**u yerden yere çalarken (!) o «esas olarak» sözcüğünün yerini de niye değiştirdiğini anlatıyor:

«... Ama önemli olan da zaten **her durumda değişik unsurların içiçe geçmiş olduğu bu karmaşık (kompleks) görünüm içinde daima esas olanı (belirleyici, ağırlıkta olanı) tali olandan ayırdetmektir.** (içiçe geçmeden sözedip bırakmak, iki yanlı bir olay içinde ağırlıkta olanı aramadan bırakmak tahlil sayılamaz.) Faşizm ögelerinin esas olduğu durumlarla burjuva demokrasisi ögelerinin esas olduğu durumları ayırdetmektir. («DG» nin tartışma konusu paragrafındaki «esas olarak» ifadesi bu yüzden kullanılmıştır.)» (KSD Eleştirisi, s. 22)

İşte görülüyor bu **«esas olarak»** sözcüğünün «DG» açısından olan önemi. «DG» felsefi bir açıklamayla tali-esas ilişkisini ortaya koyuyor. ve «bir bütünde değişik ögeler bulunur ama bunların bir

---

* Bu tartışmalar yapılırken «Kurtuluş devlet biçimi lafları ettikçe onun biçimselliğe batmış olduğu» gibi bir anlayışla «biçimsel devlet tahlili mi, Devlet biçimi tahlili mi» başlıklı bir yazıya yer darlığından ötürü yer veremediklerini, gelecek sayıda yayınlayacaklarını söylemişlerdi. Aradan yıl geçti dergide hâlâ yer bulamadılar. Tabii yazının başlığından da belli olduğu gibi saçmalıktan ibaret olduğunu geçte olsa farkettiler.

kısmı bütün açısından tali, bir kısmı da esas olabilir.» Elhak doğru. Ve buna dayanarak da «biz de burjuva demokrasisinde şiddet vardır elbet ama asıl olan başka şeylerdir. Bunu da 'esas olarak şiddete dayanmayan' demekle belirttik. Esas olarak şiddete dayanmasa bile tali olarak dayanmaktadır elbet. Bunu kim inkar ediyor?» diyor dostlarımız. Ama halbuki bizim tahrif ettiğimizi iddia ettiği cümlesi böyle değil. «... baskı ve şiddete dayanmayan (çok açık) esas olarak barışçıl yollarla sürdürdüğü diktatörlüğüdür.» şeklindeydi. Demek ki Kurtuluş tahrif etmiyor; sadece «DG» kıvranıyor.

Ama dostlarımızın sırf yazı yazacağız diye yazdıkları yazılarda hatadan bol birşey olmadığı için, marifetleri burada bitmiyor. Yukarıdaki mantıktan kalkarak dostlarımız faşizmin ne olduğunu şöyle anlatıyorlar:

«Burjuva demokrasisi **ağırlıklı olarak** siyasi demokrasinin, yani demokratik hak ve özgürlüklerin, 'görünüşte' eşitliğin varolduğu bir yönetim biçimidir. Demokratik yönetim ilkeleri egemendir. Yani terör ve zor ögeleri 'eşitlik ve özgürlük' ile örtülmüştür.

«Faşizm, **ağırlıklı** olarak, terör ve zor yöntemlerinin egemen olduğu siyasi demokrasi yerine, siyasi gericiliğin egemen olduğu bir yönetimdir. Siyasi demokrasinin, demokratik hakların varlığından söz edilebilir; ama kesinlikle **belirleyici değildir.** Yani her iki yönetim biçiminde de yönetim ilkelerinin tümü gözlenebilir; fakat önemli olan, hangisinin ağır basıp basmadığının tesbit edilmesidir.» (Faşizm, Anti-Faşist Mücadele. s. 20)

Söyledikleri şu kadar basit:

«Demokrasi dediğimiz nesnede şiddet vardır, ama örtülüdür. Demokratik yönetim ilkeleri egemendir. Faşizm dediğimiz nesnede ise, demokratik yöntemler de vardır, ama terör ve zor yöntemleri belirleyicidir. Diğer yöntemler nicel, terör ve zor ise niteldir.» Acaba böyle bir ayırım, «DG-DY» un

dertlerine derman olur mu? Pratiğe vuralım anlarız. 12 Mart dönemi açık faşizm, şimdiki dönem ise, gizli faşizmdir, der arkadaşlarımız. Neye göre 12 Mart açık faşizmdi? Terör ve zor yöntemlerinin egemen olmasına göre. Peki, içinde yaşadığımız dönem, neye göre gizli faşizm? Terör ve zor yöntemlerinin egemen olmasına göre. İkisi arasındaki fark ne o zaman? Dostlarımız bize, hemen demokratik hakları gözden kaçırıyorsunuz, diyecekler. Demek şimdi ayırdedici olan, o demokratik haklar. Peki, bu demokratik hakların «ölçü standartlarına göre birimi» ne? Metre, Kg, m^3 gibi şeyler mi? Yok, diyeceklerdir, sosyal olaylar onlarla ölçülmez, be ahmaklar. Peki, neyle ölçülür bu «demokratik nicelikler»? Açık faşizm altında da bazı demokratik hakların olduğunu söylüyorsunuz. 12 Mart döneminde de vardı böyle «bazı» haklar. İşçi sınıfının bugünkü koşullardaki en ilerici federasyonu bile kapatılmamıştı. Baskılar altındaydı ama, varlığını sürdürüyordu. 12 Mart'ı övecek değiliz ama, dostlarımızın kriterleri açısından, bunların ortaya konulması gerekiyor. İşte «DG-DY» un gizli-açık faşizm ayırımı, böyle saçmalıkların temeli olmaktan öteye gitmiyor.

Üstadlar, bu gizli faşizm konusuna, bir başka yazılarında dipnot olarak, açıklık getiriyorlar:

«Sanıyoruz ki 'KSD' nin kafasını karıştıran, gizli faşizm kavramındaki 'gizli' kelimesi ile, bu biçimde devletde kurumlaşmış olan zor ve onun gizliliği çağrışımı. Alışık olduğumuz gibi, gene gözü kelimelere takılmıştır. Zorun gizli olması ayrı şey, gizli faşizm kavramı ayrı şeydir. Gizli faşizm, metropol ülkeler için tipik olan ve (Dimitrov'un da açık faşizm dediği)* klasik faşizm biçimlerine karşılık (ve on-

---

* Bu uydurmadır. Çünkü Dimitrov, hiçbir yerde, arkadaşların kullandığı şekilde açık faşizm diye bir kavram kullanmaz. Kullanacak olsaydı, yarı sömürgelerden bahsederken de, «DG» gibi, gizli faşizm kavramını da kullanırdı. Hatırlanırsa, Dimitrov faşizmi anlatırken, yalnızca metropollerden de değil. Balkanlardaki emperyalizme bağlı ülkelerden de aynı şekilde bahseder.

lardan ayırdedilmek istenen) sömürgelere has faşizm biçimi için kullanılan bir **terimdir.** Kelimeler ayrıştırılarak ele alınamaz. 'KSD'nin karıştırmaması için belirtelim ki, gizli faşizmde de terör, açık faşist diktatörlüklerdeki gibi değil ama, yine açıktır!» (Devrimci Gençlik, Sayı 14, s. 10)

Sağ olsunlar, karıştırmamamız için, gizli faşizmde de terörün açık olduğunu, ama açık faşizmdeki gibi «açık» olmadığını belirttiler. Bizim kafamız da karışıklıktan kurtuldu! «DG», bize kelimelerle oynama diye ikide bir ikazda bulunuyor ama biz dayanamıyor genede soruyoruz: Bu «açık»tan «açığa» fark nasıl oluyor? Acaba «aralık» mı demek istiyor dostlarımız? Bu konuda merakımız birazcık yine bir dipnotta gideriliyor. (Zaten «DG» hiçbir önemli konuda dipnottan yukarıya çıkmayarak bir çeşit dipnot ideolojisi oluşturdu) Biz terörünün örtülüsünü ama açığının cinslerini pek çıkartamadık. DG izah ediyor:

«... gizli faşizmde devlette kurumlaşan şey faşist terör aygıtlarıdır. Faşizme ait terör unsurlarıdır ve bu 'zaten' devletin zorun kurumu olması olgusundan farklıdır. Örneğin, bir burjuva demokrasisinde ordu, mahkemeler, bizatihi yasalar ve anayasa, devlet kurumları olarak 'zor'un sistemleşmiş ifadeleridir. Buna karşılık, eğer ordu, parlamento, yada başka devlet organları faşist terör mekanizmasının doğrudan bir kurumu olmuşsa (ki ülkemizde bahse konu olan şey budur), bu başka bir şeydir. Burada gizli yada kurumsal faşizm kavramı, aşağıdan yukarıya gelişen, kitle tabanına dayalı (Almanya, İtalya vb. gibi kapitalist ülkelerdeki) **açık** faşist diktatörlüklerle olan farklılık ifade edilmek üzere kullanılmaktadır. (Nasıl da faşizmi sadece yukardan geliştiriyor. Ne zaman ki MHP bir milyon oy ve 16 milletvekiliyle parlamentoya girdi; faşizmi aşağıdan da geliştirmeye başladılar. Siyaseti geriden izlemek işte budur.-Kurtuluş) Öyleki kitle temelinin zayıflığı nedeniyle parlamentoyu, cumhuriyeti ve hatta

birçok siyasal partiyi kapatmayarak parlamenter bir görünüm altında işlemektedir. Bu görünüm altında **işlemekte** ve yukarıdan aşağı bir gelişme seyri izlemektedir. Söz konusu olan, faşizmin gizli bir işleyiş mekanizmasına sahip olmasıdır. Bu durum burjuva demokrasisinin de burjuva diktatörlüğüne örtü olması anlamında baskı ve zorun gizlenmesi olayı ile karıştırılmamalıdır.» (KSD Eleştirisi sayfa 21)

«DG» burada, zorun devletin kurumu olmasıyla, bu zor kurumlarının faşizmin eline geçmiş olmasını karıştırmamak gerekir diyor ve «baskı ve şiddet devlet içinde kurumlaşmıştır», derken de bu ikisinin aynı anlama geldiğini iddia ediyor. İki cümle aynı anlama gelir mi gelmez mi, okuması yazması olan herkes anlar. Yoruma ihtiyaç yok. İddiaları, belirleyici bir biçimde devlet kurumlarının faşistleşmiş olduğu şeklinde. Buna gizli yahut kurumsal faşizm derlermiş. Halbuki Dimitrov, aynı şeye açık faşist diktatörlük adını veriyor. Ne hazin tecelli. Bir alttaki cümlede de, kitle tabanına dayalı faşist diktatörlüklerle (Almanya, İtalya vb.) farklılığı belirtmek için bu ayırımı yaptıklarını söylüyorlar. Dimitrov herhalde oldukça enayiydi! Aynı şekilde, o da, Bulgaristan'da, Yugoslavya'da vb. faşizmin yukardan, devlet kurumlarını faşistleştirerek geldiğini anlatır, ve «DG» gibi hiç de öyle kurumsal, sürekli, gizli gibi zırvalar ortaya koymaz. Ama, çağ değişti! O, ikinci bunalım dönemiydi; bu üçüncü. İşte sihirli bir anahtar daha!

Dostlarımız, Türk devletinin, gizli faşist diktatörlük olduğunu iddia ederken, onun kitle temelinin zayıf olmasından dolayı, parlamenter bir görünüm altında işlediğini söylüyorlar. Öyle bir faşist diktatörlük ki, en azından 27 senedir iktidarda. Saraçoğlu dönemini de katarsak, 31 senedir iktidarda; hâlâ kitle temeli zayıf ve hep uğraştığı şey de, kitle temeli kazanmak. Diğer yandan, 1950 den beri Türkiye'de genel seçimler yapılır, ve bu «kitle temelsiz,

gizli faşist diktatörlüğü» sürdürenler milyonlarca oy alırlar. Bu kitle temeli değil, sanki ev temeli. Eğer bu devlet faşist devlet ise, ve yöneticileri, her girdiği seçimde, böyle oy alıyorsa; bu, bellibaşlı kitle temeline dayanarak, iktidar olmuş faşist hareketlerin en güçlülerinden ve en istikrarlılarından biridir denebilir. Çünkü, bundan daha uzun yaşayan iki hareket vardı; Franko ve Salazar diktatörlüğü.

«DG» yazarlarının yukarda yaptığımız alıntıda anlattıkları şey, Dimitrov'un, faşizmin, yukardan aşağıya gelişmesi dediği *olgudan* zerrece *farklı* değildir. Farklılık, Dimitrov'un, ne dediğini bilmesi, dostlarımızınsa, ne dediklerinden bihaber olmaları.

Şayet, «DG» yazarları, devlet kurumlarının, **nitelik belirleyici** bir biçimde faşistleşmemiş olduğunu söylüyorlarsa, zaten nitelik belirlememesi dolayısıyla diktatörlüğün faşistliğinden de bahsetmemeleri gerekir. Ayrıca, bir noktanın daha hatırlatılmasında yarar vardır. Hitler iktidara gelmeden önce, devlet kurumlarının birçoğunu ele geçirmişti, ve «gerisini de temizlemek birkaç saatimizi aldı» der. Ve herkes bilir ki, Hitler, iktidar olmadan önce, Almanya'da faşist diktatörlük yoktur.

Gene Dimitrov'un belirttiği gibi, bazen açık faşist diktatörlükler burjuva partilerine, geçici bir yasallık tanırlar. «DG» in bu konuda söyledikleri de yeni bir şey değildir. Faşizmin, **parlamenter görünüm** altında işlemesi, diye getirdiği şey; eğer Hitler'in parlamentosunun işleyişinden daha farklı birşeyse, yani bugün Türkiye'deki parlamentonun ve diğer devlet kurumlarının işleyişi gibi birşeyse, bu zaten burjuvazinin şiddeti gizleme yönteminin ta kendisidir. Şiddetin belirleyici bir biçimde açık bir hal kazanması, diktatörlüğünde açık bir hale gelmesi demektir. Başka türlü, diktatörlüğün örtülü veya açık olması diye birşey olamaz. «DG» in de dediği gibi :

«... Faşizmin, tekelci burjuvazinin açık törürcü diktatörlüğü olduğunu ifade ediyordu. 'Açık törür-

cü diktatörlük' ne anlama gelir? (Açık diktatörlük anlamına gelir-Kurtuluş) Açık terörün karşıtı açık olmayan terördür. Yani, gizli terör... Gizli terör, özünde terör, görünüşte ise 'eşitlik', 'özgürlük' ve 'barışçıllık' demektir. Özünde terör, görünüşte terör 'olmayan' demektir.» (KSD Eleştirisi, s. 20)

Arkadaşlarımız, gizli terör de dese, dolaylı terör de dese bunun, yalnızca görünüşte terör 'olmayan' demek olduğunu, özde ise terör olduğunu -ve hatta olmayanı tırnaklayarak- kavramışlar. O zaman, ellerinde iki kesin kategori vardır. Tabii görünüş itibariyle: açık terör ve gizli terör. Arkadaşlar, bunları kategorik olarak ele almakta ve bu baz üzerinde devlet biçimlerini ayırdetmektedirler. Ama yukarda gördüğümüz gibi, gizli terörün kendi içinde de kategorik ayırımlara gitmeğe çalışmakta, ve «açık» tan «açığa» fark vardır, demektedirler. Açıktan açığa nasıl fark olur? «Aralık», «yarı aralık», «dörtte üç açık», «tam açık»* gibi kategorik olmayan farklılıklar ortaya getirilebilir. «DG-DY» un ayırımları, kriter olarak alındı mı, yalnızca açık-gizli faşizmden değil, örneğin CHP iktidarında biraz daha yumuşatarak «daha gizli faşizm» anlamına gelebilecek bir terim, TKP'nin, hayal de olsa ileri demokrasisi şartlarında (!) «daha da gizli faşizm» anlamına gelecek terimlerin türetilmesi gerekir; çünkü, «DG»e göre, bizim gibi ülkelerde sosyalist iktidar kurulmadan, faşist diktatörlükten bahsetmemek mümkün değil, ve faşist diktatörlüğün ölçütü de devlet kurumlarının ne kadarının faşistleşmiş olduğu.

«DG-DY» un faşizm tezlerindeki bir önemli konu da, üçüncü bunalım döneminde sömürge-yarı sö-

---

* Bu, aralık, yarı aralık vb. terimlerini, sadece kelime anlamı olarak söylemiyoruz. DG nin anlattığı, o, gizli faşizm kavramı içerisine doldurduğu muhtevanın simgesi olarak kullanıyoruz. Yani, bir dönemde faşizmin eline geçmemiş on kurum varsa «aralık», yedi kurum varsa «yarı aralık», iki kurum varsa «tam açık» denilebilir!

mürge ülkelerde faşizmden başka birşey olmadığı şeklinde. Gerçi dostlarımız, «Hayır, biz öyle demiyoruz» diyorlar. Zaten, birçok konuda aynı şeyi yapıyorlar. Birşeyler anlatıp anlatıp, «bu, şu anlama gelmemelidir», «buna başka bir anlam vermemek lazım» «bunu, onunla karıştırmamak lazım» gibi paratöner cümlelerle, kendisinin de farkına vardığı saçmalıkları örtmeğe çalışır. Niçin, o anlama gelmemelidir? Bu konuda açıklamağa gerek yok. «Doğru siyasete inananlar» böyle şeyler sormazlar. «Doğru siyaset» söylüyorsa doğrudur. Bundan ancak oportünistler kuşku duyabilirler!

«DG-DY» şöyle diyor:

«Geri bıraktırılmış ülkelerde baştan da söylediğimiz gibi, burjuva demokratik devrimler tamamlanmamıştır. Burjuvazi, emperyalizm tarafından yönlendirilir. Zayıf ve cılızdır, dışa bağımlıdır. Güçlü bir işçi sınıfı (gerek nitelik gerekse nicelik olarak) hareketi ve mücadele geleneği yoktur. İşçi sınıfının mücadelesi sonucu kazandığı, sağlam hak ve özgürlükleri sınırlıdır. Diğer gerici sınıflarla ittifakının kaçınılmazlığından dolayı, uluslararası ilişkileri ve işbirliği yaptığı sınıf ve tabakalarla ilişkileri gereği, OLİGARŞİK yönetim, işçi ve emekçi kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerini kısıtlamaya gitmektedir. Ülkede, burjuva demokratik devrim tamamlanmamış olduğu, burjuvazinin zayıflığından dolayı, batılı anlamda bir burjuva demokrasisinden bahsedilemez. Biz buna, 'SÖMÜRGE TİPİ FAŞİZM' diyoruz.» (Emperyalizm ve yeni sömürgecilik, s. 92)

Dikkat edilirse, baştan aşağıya bir genelleme var ortada. Ne tek tek ülkelerden sözediyor, ne de Türkiyeden. «Geri bıraktırılmış ülkeler» diye bir genellemeden başlıyor ve o genelleme içerisinde devam ediyor. Ve birtek satır yok ki, bu söylenenlerin belli bazı durumlar için geçerli olduğunu belirtsin. Siz, faşizmi yalnızca emperyalizme bağlıyorsunuz, denildiğinde, ayağa fırlayıp, «Haşa, biz kattiyen öyle birşey söylemiyoruz. Tahrif ediyorsunuz, sahte-

karlık yapıyorsunuz.» diye avaz avaz bağırıyorlar. Ve böyle demediklerini ispatlamak üzere, biz şunu da söyledik, diyorlar: «sömürge tipi faşizm olayı, emperyalizmin varlığı ile birlikte incelenerek, bu bütünselliğin gelişimi içinde açıklanmaya çalışılmalıdır... Ama sistem olarak belirleyici duruma üçüncü bunalım döneminden sonra girmiştir. SÜREKLİ FAŞİZM, emperyalizmin gizli işgal esprisiyle belirleyici olmuş, ortaya çıkmıştır. Çünkü ülke içinde, faşizmin maddi temeli olarak gösterdiğimiz tekelci sermaye hakimdir ve mevcut yapıyı yönlendirmektedir. **Buradan tekelci sermayenin her yönetim biçimi faşizmdir gibi bir sonuç çıkartmamak gerekir. Bu, anti-Marksist bir görüştür.** (abç) Geri bıraktırılmış ülkelerde, tekelci sermayenin varlığı, saydığımız diğer etmenle de birleşerek, bu olguyu yaratmıştır. (ülkede burjuva demokratik devrimin yapılmamış olması)» (age. s. 93)

Gördüğümüz gibi «DG» yazarı, yaptığı yanlışlığın farkına vararak, «... buradan bu sonuç çıkarılmamalıdır», «çünkü biz bir başka etmenden de bahsettik; ...« ülkede burjuva demokratik devriminin yapılmamış olması», diyor. Tam, yumurta mı tavuktan çıkar, tavuk mu yumurtadan çıkar gibi bir şey. Bir ülke neden geri bıraktırılmış adını alır? Emperyalizm tarafından geri bıraktırılmış olduğundan, dolayısıyla burjuva demokratik devrimini yapıp, sanayi toplumu haline gelememiş olmasından değil mi? «DG» bunu böyle anlatmıyormuydu? buradaki paragrafta ise, sanki geri bıraktırılmış ülkeler de, burjuva demokratik devrim tamamlanmış olabilirmiş gibi, «biz bu faktör de söz konusu olursa, sürekli faşizm söz konusudur diyoruz» derler. Bu, aynı «biz insana, sadece insan yapısına sahip olduğundan dolayı değil, aynı zamanda kafası olduğu taktirde insan diyebiliriz» demektir. Böyle bir tanım yapmaya safsata denmez de ne denir? Bu saydıkları iki faktör, birbirinden ayrı olarak düşünülemeyecek olgulardır. Biri, diğerinden ayrı var olmamıştır şim-

diye değin. Demek ki «DG» emperyalizme bağımlı her ülkede sürekli faşizm vardır diyormuş. İsterse kurana basıp, yemin etsin, birşey değişmez. «DG» in sayfalar tutan derin tahlilleri, her zaman böyle başarılı sonuçlara varır. Ve ardından, yalancı pehlivan gibi çıkıp, «sizin faşizm görüşünüz ne?», «gel, erkeksen faşizmi tartışalım», «sizin faşizme karşı mücadele porgramınız yok» diye peşrev çeker. Böyle faşizm tahlilleri olacağına ağzını kapatıp, oturmak, bin kere daha yeğdir. Bu kadar saçmaladıktan sonra, bir sosyalistin bunca böbürlenebilmesine akıl almaz doğrusu.

«DG» bir broşüründe de şöyle diyor:

«Emperyalizme bağımlı olduğu için, ülkemizde faşizm vardır, diye bir tahlil olmaz. Aksine emperyalizmin varlığının doğurduğu sonuçlar incelenmiş ve bu sonuçların somut şekillenişi anlatılmış, ve faşizm tespiti, bu tahlil üzerine oturtulmuştur.» (Faşizm, Anti-Faşist Mücadele, s. 40)*

---

* «DG-DY»un öne sürmüş olduğu, **sürekli faşizm** kavramı da gene, reddettiklerini söyledikleri faşizmi, sırf emperyalizmin varlığında görme anlayışının kanıtıdır. «DG-DY» eğer aksini iddia ediyor olsaydı, bizim gibi ülkeler faşizmine **sömürge tipi faşizm** adını değil, **yarı sömürge tipi faşizm**, yahut **yeni sömürge tipi faşizm** adını takardı. Çünkü. iddalarında «biz, faşizmin ülkedeki varlığını yalnızca, emperyalizmin varlığıyla değil, emperyalizmin gizli işgalinin doğurduğu siyasi ve ekonomik sonuçları inceliyerek, açıklıyoruz» demektedir. Yani, bir yerde gizli işgal şartları varsa ve buna bağlı olarak «yeni sömürgeler» de her ne olursa olsun, (bu arada tekelci burjuvazinin var olmasını şart koşuyorlar, halbuki bu, totolojiden başka birşey değildir, çünkü «yeni sömürge»yi anlatırken emperyalizm ve ona bağlı «yerli finans kapital» (yerli tekelci burjuvazi) olgusuyla, bunu izah etmektedirler.) Sömürge tipi faşizmin sürekli olarak varolduğunu «bizim gibi sömürge ve yarı sömürge ülkelerde...» diye başlayarak, açıklamaktadırlar. Bu arada. sömürge ülkelere «yeni sömürge» (!) denip denemeyeceği» ve **«gizli işgal»**den bahsedilip bahsedilemeyeceği sorusu ortada kalmakta, dolayısıyla «DG-DY» kendi getirdiği kanıtları kendi çürütmüş olmaktadır. Geriye, tutarlı gibi görülebilecek tek bir premis kalıyor: günümüzde emperyalizmin olduğu her ülkede «sürekli fa-

Görüyorsunuz dostumuzun dediğini; somut şartların incelenmesinden bahsediyor ve inceleme dediği şeylerde, başlangıçtaki varsayımları.

«Türkiye emperyalizme bağımlıdır.»

«Geri bıraktırılmıştır.»

«Burjuva demokratik devrimini tamamlayamamıştır.»

«Tekelci burjuvazi vardır.»

«Bunlardan dolayı faşizm vardır.»

İnceleme bunlar mı? Bunlar, çocukların bilebildiği gerçekler. «DG» de zaten bunları, varsayım gibi ele almaktadır. Neyi incelemişte, ne sonuç çıkarmış? Hiçbirşey. Bir ton yazı yazıp, bu varsayımların dışında hiçbirşey söylememek incelememidir? Yoksa «DG» bunları yeni baştan ele alıp, yeniden ispatladığını mı söylemek istiyor? Bari dünyanın da yuvarlak olduğunu yeniden inceleyip ispatlasa!

«DG» nin faşizm tahlili konusunda yaptığı hatalarla daha fazla uğraşacak olursak, hiçbir somut sonuca ulaşamayacağız. Bunca saçmalığın yapılmış olması, bir görüşün yanlışlığını kanıtlamaya yeter de artar bile. Biliyoruz, «DG-DY» yazdıklarımızın nasıl saçmalıklarla dolu olduğunu derhal ispatlayacaktır (!) Bu konuda onlarla başa çıkmak mümkün değil.

şizm» vardır. Düşünmeğe, böyle başladıklarının kanıtı da buna «sömürge tipi faşizm» adını vermelerinden belli olmaktadır. Daha sonra, yazıp, geliştirdikçe de ilk söyledikleri şeylerle çelişe çelişe ilerlemek zorunda kalmışlardır.

«DG-DY» bize, kelimelerle oynuyorsunuz, diyecek olursa, gene de hatırlatalım: insan kelimeler aracılığıyla düşünür, ve derdini gene o kelimeler aracılığıyla anlatır. Dikkat edilirse «DG-DY» kullandığı kelimeleri -eleştiriler karşısında- o kadar değişik anlamlar yüklemektedir ki, neredeyse tüm kavramları yeni isimlerle, yeni baştan kuracak.

«DG» şimdiye değin sürdürdüğü bu faşizm tahliliyle, daha önceleri de belirttiğimiz gibi, faşizmin gerçek gelişimini görememiştir. Örneğin, bizim bir yazıda «hazır faşistler devlet içerisinde söz ve pay sahibi iken» dememizi, faşizmi kavrayamamız olarak nitelemiş ve şiddetle eleştirmişti. Gerçekte, devlet içerisinde belirli kurumlara faşistlerin yerleşmesi ve bu kurumları faşistleştirmesi ancak konunun bir yanıydı. Bunun ötesinde ve bundan çok daha etkin bir yöntem olan(«klasik faşist hareketlere» büyük ölçüde benzer bir biçimde siyasal ve toplumsal örgütlerin yaratılması olayı, daha dikkatle incelenmeli ve bunlara karşı mücadele taktikleri geliştirilmeliydi.

«DG-DY» tüm üçüncü bunalım dönemi boyunca ülkemizde faşist diktatörlüğün olduğunu iddia ediyor. Bu aşağı yukarı otuz yıl demektir. Ve bütün bu zaman zarfında faşizm, kitle desteği yaratmaya çalıştı, diyor. Dikkat edilirse, yirmi yıl boyunca «yaratamamış» olduğu kitle desteğini, on yıl içerisinde hemen, sıfırdan bir milyona çıkartmıştır. Yirmi yılda başarılamayan iş, on yılda nasıl başarılmıştır? Sorunun cevabı, faşistlerin, siyasal bir örgütlenmeye girişmeleri ve bu örgütlenmeyi öğrenci gençlik içinde değil, halk kitleleri arasında esas olarak yaygınlaştırmalarındadır. Elbette öğrenci gençlik, bu konuda azımsanmayacak bir faktör olmuştur. Bunun faşistler açısından olan önemine, bundan önceki iki sayıda değinmiştik. İşte «DG-DY» bu gerçeği kaçırmıştır. Ancak bugün, faşizmin güçlü bir kitle desteğiyle ortaya çıkması karşısında, «faşizm hem yukardan, hemde aşağıdan gelişmektedir.» demektedir. İnayet ola, ama gene de fena değil.

«DG» in, faşizme karşı mücadeleyi, anlaşılmaz hale sokmasının bir nedeni de şu:

«Sömürge tipi faşizm, sürekli açık faşizm değildir. Nispi demokratik hakların belirli ölçüde (ney-

se bu «belirli»?-Kurtuluş) var olduğu gizli faşizmden, bir açık faşist diktatörlüğe dönüşme eğilimlerinin, söz konusu olduğu durumlar da, açık faşizme karşı mücadele sorunu da önem taşır, ama bu yan talidir. (Faşizm, Anti-Faşist Mücadele, s. 26)

«DG» bu anlayışıyla gerçekte, faşizme karşı mücadeleyi tali bir sorun olarak koymaktadır. Çünkü, faşizmin bugün sürdürdüğü çaba, açık faşist diktatörlüğünü kurma çabasıdır. Eğer bu çabaya karşı çıkmak, tali ise, esas olan nedir? Ama «DG-DY» açık faşist diktatörlüğün bir askeri darbe olduğunu zannediyor ve «faşizm gelişiyor, devleti adım adım ele geçiriyor» diyenlere karşı ateş püskürmektedir. Faşizm sadece, darbeyle gelmez. Seçimlerde çoğunluk sağlayarak da gelebilir. Ve İtalya ve Almanya'da böyle olmuştur. Türkiye'de olamayacağını ise, kimse iddia edemez. Faşizmin bu çabasına rağmen, yukardaki alıntıda da görüldüğü üzere, acaba «DG» neden buna karşı mücadelenin tali olduğunu söylüyor? Çünkü, cunta söylentileri ortalarda yok. O halde açık faşist diktatörlük tehlikesi de tali durumdadır.

Ama «DG-DY» derhal, «bizim, anti-faşist mücadele programımızla (programın ne olduğunu yukardaki eleştirilerde gördünüz-Kurtuluş) devrim programımız çakışır» diyor. Bu ne demektir? Şu demektir: «Bugün faşist devlet vardır ve bu devlet aynı zamanda oligarşik devlettir. Bizim devrimimiz ise, anti-oligarşik devrimdir; oligarşik devlet ve faşist devlet aynı olduğuna göre anti-oligarşik devrim mücadelesi ve anti-faşist mücadele çakışırlar.» Bundan ne çıkar? CHP sorunu çıkar; eğer CHP, oligarşinin bir partisiyse; gelin çıkın bu paradoksun içinden bakalım. CHP faşizme karşı tutarsız da olsa bir müttefik. Peki ya demokratik halk devriminde de CHP, gene müttefik mi? TKP'nin ileri demokratik devrimiyle, «DG-DY» un «anti-oligarşik devrimini»

gelin de birbirinden ayırın, şimdi. Şeytana küfür ede ede, şeytanın hizmetkarı olanlar vardır.

İşte bu şekilde de «DG-DY» faşizme karşı ittifaklar sorununu tutarsız olarak ortaya koymaktadır. Ama bu tutarsız teorik tahliline rağmen, CHP'nin müttefik de olabileceğini söylüyor. Zaten «DG-DY» şu teori ile pratik arasındaki, birlik denen şeyi de bir türlü kavrayamadı. (silahlı propaganda, öncü savaşı gibi tali (!) sorunlarda olduğu gibi.)

En son olarak «DG» in bir sorusunu cevaplayalım:

«Faşizm tırmanıyor, diyor KSD ve de 'faşizmin bir devlet biçimi olarak varlığını ileri sürmek, bu tırmanışa seyirci kalmak demektir' diyor. O halde bu tırmanışa **seyirci kalmamak için ne yapılmalı?** Faşizmin (mevcut) oligarşik diktatörlüğü yıkmasına (!) karşı çıkılmalı ve de oligarşik diktatörlüğü, faşizmin yıkmasına karşı savunmalı (!) Seyirci kalmamanın başka yolu var mı?» (KSD Eleştirisi, s. 30-31)

«DG-DY» un korkunç mantığı, bizimle dalga geçmek isterken ortaya çıkıyor. Faşist diktatörlüğe karşı çıkmak, ancak oligarşik diktatörlüğü savunmakla mümkün olabilirmiş! «DG-DY» aynen bunu söylüyor. Bu saçmalığı ortaya koyduktan sonra, istediği kadar, «biz, onu o anlamda değil de, şu anlamda söyledik», «bu, bu anlama gelmez» gibi incilerini döktürmeğe başlayabilir. Heyhat.

Faşist diktatörlüğe karşı çıkmak için, oligarşik diktatörlüğü savunmak! «DG-DY» beynini sıcak ekmeğin arasına koyup yemiş.

Hadi, Kurtuluş, faşizme göre daha çok demokratik hakların olduğu oligarşik diktatörlüğü savundu diyelim; ya «DG-DY», «açık faşizm» tehlikesi karşısında «bazı demokratik hakların olduğu», «gizli

faşizmi» mi savunacak?* Bize yukarda yükledikleri görev mantığı içerisinde, biz de onlara rahatlıkla bu görevi verebiliriz. Diyecekleri, «Biz, böyle saçma şeyler yazmadık» olacaktır. Kurtuluş da yazmadı.

KURTULUŞ

NOT : **Biz, bu eleştirileri, bir yerde «DG-DY» un gizli faşizm konusundaki asıl teorisyeni olan dönek yazar Çetin Özek'e yöneltecektik. Ancak, o siyasi arenadan silinmiş olup, oligarşinin hizmetine girmiştir. İlgilenenler olursa,** Çetin Özek'in «Faşizm ve Devrimci Halk Cephesi» **isimli kitabına bakabilirler. «DG-DY» un analizleri aynıyla orada bulunabilir.**

---

* Faşizm, Anti-faşist Mücadele, s. 26 dan yaptığımız alıntıya bak. Kurtuluş'un faşizme karşı oligarşiyi savunması gerekiyorsa, «DG-DY» un da açık faşizme karşı gizli faşizmi savunması gerekir.

J. STALİN

1929

Kapitalizmin Büyük Bunalımı ve Sovyet Ekonomisi

● 28 MAYIS 1930/SİYASAL DURUM ÜZERİNE SOVYETLER BİRLİĞİ KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİNE SUNULAN RAPOR * DÜNYA KAPİTALİZMİNİN DERİNLEŞEN BUNALIMI ve SSCB'nin Dış Durumu * Dünya Ekonomik Bunalımı * Kapitalizmin Çelişkilerinin Derinleşmesi * SSCB ile Kapitalist devletler arasındaki ilişkiler * SOSYALİST DÜZENİN GÜÇLENEN ATILIMI ve SSCB'nin İÇ DURUMU * Kırsal Ekonomide Görülen Atılım * Sanayileşmede Kazanılan Başarılar * Sosyalist Sanayinin Egemen Durumu ve Atılımın Hızı * Tarım ve Tahıl Sorunu * Köylülerin Sosyalizm Yolunda Evrimleşmeleri ve «Kolhoz» ve «Sovhoz»ların Kuruluşunda Gelişim Hızı * İşçilerin ve Köylülerin Maddi ve Kültürel Durumlarının İyileştirilmesi * İlerlemenin Güçlükleri, Sınıf Mücadelesi ve Sosyalizmin Her Alanda İnşası * Sistemlerden Hangisi Ötekini Yenecek, Kapitalizm mi, Sosyalizm mi? * Gündemdeki Sorunlar * Genel Sorunlar * Sanayi Sorunları * PARTİ * Sosyalizmin Kuruluşunun Ortaya Çıkardığı Sorunlar * İç Sorunlar * 23 HAZİRAN 1931/YENİ BİR DURUM, YENİ EKONOMİK KURULUŞ ÇABALARI, SANAYİ YÖNETİCELERİ KONFERANSINDA VERİLEN SÖYLEV

ÇAĞRI YAYINEVİ, 152 Sayfa, 12,5 TL.

Ho Şi Minh

SEÇME YAZILAR

* Tours Kongresindeki Konuşma * Sömürgecilik Konusunda Bazı Düşünceler * Karşı Devrim Ordusu * Linç * Çinhindi Komünist Partisinin Kuruluş Konuşması * Yurt Dışından Mektup * Genel İsyan Çağrısı * Güney Vietnam'da Başlayan Direniş Savaşının İlk Günlerinde Yapılmış Bir Konuşma * Vietnam Halkına Fransız Halkına ve Müttefik Uluslar Halklarına Mesaj * Viet Minh Ulusal Komitesi Kongresine * Köylü Kadrolara Mektup * Katolik Yurttaşlara Mektup * Vietnam İşçi Partisinin İkinci Ulusal Kongresinde Sunulan Siyasal Rapor * Kukla Birliklere Mesaj * Fedorov'un «Yeraltı Partisi Komitesi» Adlı Kitabının Çevirisine Önsöz * Emperyalist Saldırganları Kahraman Vietnam Halkını Asla Köle Yapamazlar * Bozukluğa Karşı Çıkın * İsveçli Bir Muhabire Cevaplar * Toprak Reformu * Dien Bien Phu'daki Zafer Üzerine Kutlama Mektubu * Yeni Durum * Cenevre Anlaşmalarının Başarı ile Sonuçlanmasından Sonra Yapılan Bir Çağrı * Thai Nguyen'de İlk Toprak Reformu Hamlesi Karşılıklı Yardım Ekipleri Ulusal Konferansında Konuşma * Vietnam Vatan Cephesi Kongresi'nin Kapanış Oturumunda Konuşma * Kitle Eğitimi * Aydınlarla Bir Konuşma * Nguyen Ai * Quoc Okulunun İlk Teori Kursunu Açış Konuşması * Ekim Devrimi ve Doğu Halklarının Kurtuluşu * Rangoon'da Bir Basın Konferansında Konuşma * Partimiz * Evlenme ve Aile Konusunda Yasa Taslağı * Anayasa Değişikliği Taslağı Hakkında Rapor * Vietnam İşçi Partisinin Faaliyetinin Otuz Yılı * Beni Leninizm'e Götüren Yol * İngiliz Gazetesi «Daily Worker»a Cevaplar * Profesör Linus Pauling'e Cevap * Sovyetler Birliği Çin Halk Cumhuriyeti ve Diğer Sosyalist Ülkeler Devlet Başkanlarına Mektup * Başkan Lyndon B. Johnson'a Cevap.

204 Sayfa 15.— TL.

AŞAMA YAYINLARI